FLORENTIN SMARANDACHE

Vol. XXXVII

13.12.2007 – 06.03.2009

Paginile 1–95.

13.12.2007 — Vizita Faraonilor (1)

A-nceput să-mi fie greu să
fac bagajul... cu călătoriile
astea [redacted] frecvente.
Lilia-şi [redacted] pune lucrurile cu-o
lună 'nainte. Eu... abia-n
ultimul moment.
A devenit un efort, un hop de
trecut. Şi de fiecare dată uit câte ceva!

*

Am mai dat pe la universitate (de dimineaţă)
să [redacted] aprob condicele
[redacted] secretarelor, şi-apoi fuga la
[redacted] aeroport. [redacted]
Albuquerque-Minneapolis, primul avion.
Şi mai sunt vreo două:
Minneapolis-Amsterdam,
[redacted] Amsterdam-Cairo (cu compania EgyptAir).

*

Tocmai îmi scrisese profesorul
Valentin Boju, de geometrie diferen-
ţială, [redacted] fost la Universitatea
din Craiova, emigrat la Montréal,
despre această mare călătorie
în Egipt":
„Simt că întâlnirea ta cu lumea
Antică este, de fapt, întâlnirea

dintre gândirea contemplativă statică, unde ai numai DA sau NU, și filozofia dinamică modernă paradoxistă [[redacted] neutrosofia, n.a.] pe care ai inițiat-o și dezvoltat-o spre cele două limite: ale Universului Mic — lumea hadronică [particule formate din quark și/sau antiquark, aluzie la cartea colectivă la care contribuie 16 cercetători din mai multe țări: Hadron models and (related) New Energy issues; n.a.], și Universului Mare — Cosmosul Big Bang.

*

[redacted]

Primisem invitație de la Prof. univ. dr. Adel Muhammad Haridy, Vice-Decan pentru [redacted] Studii Superioare și Cercetare, de [redacted] Universitatea Minufiga din orașul Shebin Elkom (Egipt), să prezint ceva despre logica neutrosofică.

*

Viza egipteană ne-a costat doar 15 $ de persoană.

*

1711.80 $ a costat avionul dus-întors de persoană, Albuquerque-Cairo, pe distanța de 11 550 km în total, durata de zbor: 15 h 17 min (iar cu întreruperile dintre avioane: 21 h 45 min).
De la Amsterdam la Cairo călătoream, pentru întâia oară, în compania Egypt Air, care avea și-o revistă cu același nume: prima jumătate în engleză, iar de la sfârșit - a doua jumătate - în arabă. Am citit, de pildă, în revista avionului, și despre Dr. Zahi Hawass, director general cu antichitățile egiptene, care apare des și-n documentare TV pe canalul american Discovery.

*

Primele expresii arabe, pe care le știam de când fusesem professor cooperant în Maroc (1982-4), și predam matematica în franceză:

Shukren = Mulțumesc.
In Shal' Allah! = Dac-o da Dumnezeul!

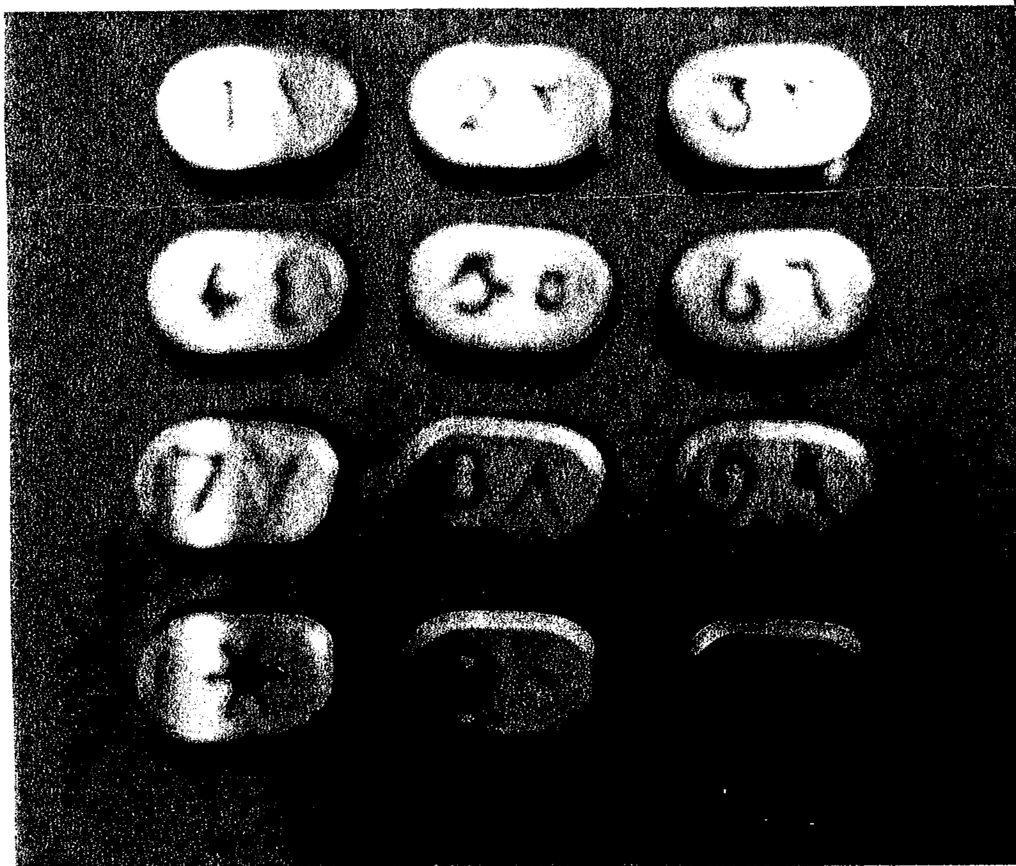
*

De asemenea știam să număr, numai că în dialectul marocan „doi" se zice „juj", pe când în cel egiptean se spune „nin[redacted].

Numerele par scrise de-a-ndoaselea, ca-n oglindă – în fond este sistemul numeric arab nou[redacted],

[redacted]

iar cel care-l folosim noi astăzi este sistemul decimal arabic vechi.

Iată cum arată tastele de la telefon, cu cifrele arabe vechi (internaționale) în stânga, și cifrele arabe noi (folosite astăzi în țările arabe și-n unele țări nearabe dar musulmane) în dreapta.

Literele arabe	Numele	Literele latine corespondente
ا	alif	
ب	bā	b
ت	tā	t
ث	thā	th
ج	jīm	j
ح	ḥā	ḥ
خ	khā	kh
د	dāl	d
ذ	dhāl	dh
ر	rā	r
ز	zāy	z
س	sīn	s
ش	shīn	sh
ص	ṣād	ṣ
ض	ḍād	ḍ
ط	ṭā	ṭ
ظ	ẓā	ẓ
ع	ʿayn	ʿ
غ	ghayn	gh
ف	fā	f
ق	qāf	q
ك	kāf	k
ل	lām	l
م	mīm	m
ن	nūn	n
ه	hā	h
و	wāw	w
ى	yā	y

Florentin Smarandache în arabă:

فِلُورَنْتِنْ سِمَارَانْدَاكَهْ

Asta îmi ajuta la tocmeala cu vânzătorii.

*

Fiecare țară arabă are dialectal ei dar, pentru a se înțelege între ei, arabii folosesc limba Coranului (*Fusha* – considerată clasică, ori 'lingua franca', dar și limbă sfântă a Islamului).
Alfabetul arab are 28 de litere și textele se scriu/citesc de la dreapta la stânga, iar cărțile de la sfârșit spre început – în comparație cu textele latine. Alfabetul arab, al doilea ca răspândire pe glob după cel latin, este utilizat și-n țări nearabe dar musulmane.

*

Terra incognita este Egiptul pentru mine... Un tărâm fabulos în imaginație...

*

La aeroportul din Cairo m-au așteptat Profesorul de fizică Adel Helmy Phillips, de la Universitatea Ain Shams, și Walid Zein, studentul său la doctorat în nanotehnologie. I-au înmânat Liliei un buchet de flori...
Adel colaborează cu articole de superconductibilitate, efecte cuantice, ori nanoelectronică la revista *Progress in Physics*, unde eu funcționez ca editor asociat (împreună cu L. Borissova și S. Crothers, iar editor șef D. Rabounski).
Ne făcuseră rezervație la Hollidays Inn, hotel luxos, cu 180$/noapte, credeau că dacă vin din America sunt bogătașul bogătașilor!
Pe drum le-am cerut să ne ducă la unul mai ieftin, că nu mă țin buzunarele, și ne-au cazat la Hotelul Gabaly, camera 402, aproape de aeroport, cu 29$ camera/noapte.
Temperatura este între 20-25°C, dar noaptea-i mai răcoare. Oricum, în Gallupul meu ninsese, era gheață, polei, și-un frig uscat de crăpau pietrele!

*

La = Nu
Nam = Da [în Fusha]
Min fad lak = Vă rog

*

Trei mari culturi se întâlnesc/suprapun în Egipt: faraonică [începând din anul 4500 î.C., dar mai pronunțat între 3150 – 331 î.C.], greco-romană [332 î.C. când Alexandru Cel Mare cucerește Egiptul - 639 d.C], și islamică [640 când trupele arabe conduse de Amr iau sub stăpânire țara și-o islamizează - prezent].
Asirienii cuceriseră țara în perioada 671-664 î.C.
Între 524-404 î.C. [Dinastia a XXVII-a, sub regii: Cambyses, Darius I, Xerxes I, Artaxerxes I, Xerxes II, Darius II, Artaxerxes II] și 342-332 î.C. [Dinastia a XXXI-a, sub regii: Artaxerxes III, Arses, și celebrul Darius al III-lea] Egiptul a fost sub ocupație persană.

*

Egiptul a constituit o provincie otomană între 1517-1805, dar a pus capăt suzeranității turcești în perioada 1914-22, pentru a intra sub... protectorat (dominație) britanic(ă).

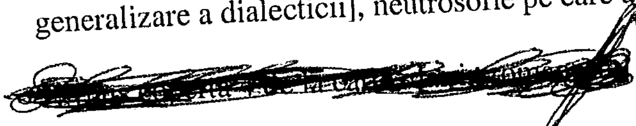
*

Deși par niște șerpuituri, greu de descifrat, literele arabe pot fi învățate relativ ușor:

15.12.2007
1 $ = 5.52 LE (lire egiptene), cu subdiviziunea 1 LE = 100 pilaştri.
În multe locuri puteam plăti direct (echivalentul) în dolari.

*

Dr. Salah Osman, traducătorul în limba arabă a cărţii mele despre neutrosofie [o generalizare a dialecticii], neutrosofie pe care am aplicat-o amândoi la filozofia arabă,

[redacted]

mă invitase să conferenţiez la Universitatea Minufiya din Shebin Elkom pe [redacted] 17 decembrie 2007, [redacted] lunea. Îmi scrisese prin e-mail ca se prevedea o securitate strictă pentru mine – ceea ce m-a speriat (din cauza conflictului permanent din Orientul Mijlociu, iar eu veneam din SUA care sprijină necondiţionat Israelul contra arabilor).
Dr. Muhammad Tawfiq Al-Dawi, care ne prefaţase cartea, urma să ne ducă din Alexandria la Shebin Elkom, 150 km, cu maşina sa.

*

Luăm tramvaiul din faţa hotelului până la staţia de maşini, 25 p (≈ 5 cenţi !) biletul. Cu un autobuz mare, butucănos, prăfos ca ratele de la Bălceşti, spre muzeu.
Hârtii multe aruncate pe străzi.
Semnele de circulaţie sunt bilingve: în arabă şi-n engleză.
Trafic aiurea... greu de condus, şoferii egipteni sunt, însă, experţi.

Moscheia Nur, cu-o arhitectură impresionantă. Femeile trebuie să-şi acopere părul când intră înăuntru, chiar şi străinele.

*

Muzeul Egiptean din Cairo

S-a deschis in 1902 şi cuprinde peste 150 000 piese, expuse pe două etaje, plus alte 30 000 obiecte de artă aflate în depozit.
În curtea muzeului se află statuia egiptologului francez Auguste Mariette (1821-1881), care şi-a dedicat viaţa descoperirii şi conservării obiectelor din zona Nubia (1853) şi-a formării unui muzeu egiptean.

Explicaţii în arabă, franceză, engleză.
Egiptenii vechi credeau în viaţa de apoi.
Ce zei: cu capete de păsări, ori boturi de animale!
Am auzit şi româneşte vorbindu-se prin muzeu: un grup de turişti, plătiseră doar 400 euro de persoană pentru o săptămână.
Ghizi de toate culorile: ruşi, spanioli, englezi, francezi, germani, italieni, japonezi, chiar şi chinezi.

Jean-François Champollion (1790-1832) descifrează pentru prima dată hieroglifele egiptene şi publică tratatul *Précis du système hiéroglyphique* în 1824.

Ce ochi mari aveau egiptenii antici - desenaţi pe frescele tombelor!

Civilizaţia faraonică uimeşte şi astăzi prin amploarea ei; din ea s-a inspirat celebra civilizaţie greacă antică.
Cu 4000 de ani î.C. egiptenii inventaseră scrierea, construiseră oraşe, temple, şi aveau un guvern centralizat.

Statui uriaşe ale Regelui Amenophis III (1390-1353 î.C.) şi soţiei sale, Regina Tyi.

Sala de mumii, plătim bilet separat: 40 LE (≈ 7.27$) de persoană. E rece înăuntru. Ca o morgă antică...
Mumia lui Ramses al II-lea [Usermaatre setepenre], cel mai important faraon: a trăit 92 de ani, a domnit 66 de ani (c. 1279 – 1213 î.C.), cu 200 de neveste, şi având peste 100 de copii. Astaaa... viaţă!
Ramses I a domnit între 1320 – 1318 î.C. şi-a format dinastia a XIX-a, iar Ramses al III-lea (1198-1168 î.C.) a format dinastia a XX-a.
Au fost unsprezece faraoni Ramses.

Dacă mumia are mâna dreaptă îndoită la piept înseamnă că este un *ferro* (faraon, rege, împărat), iar dacă ambele mâini sunt încrucişate este o regină (nevastă de faraon).
Organele interne erau puse în vase astupate ermetic.

Egiptenii mumificau şi animale.
Trebuie să stai o zi întreagă să vizitezi în detaliu muzeul.
Bijuteriile reginelor au fost găsite în tombe; se folosea procedeul de încrustare.

Tomba lui Tutankhamun, regele-copil (1333-1323 î.C.), a fost descoperită intactă în 1923 de către arheologul Howard Carter în Valea Regilor (lângă oraşul actual Luxor).
11 kg de aur are masca mortuară a lui Tutankhamun. Noroc că n-au găsit-o prădătorii de morminte!

Mohammed Ali a început să formeze din 1835 o colecţie permanentă de obiecte de artă, iar Auguste Mariette în 1858 înfiinţează Serviciul de Antichităţi.

Herodot, celebrul istoric grec (484 – 420 î.C.), a scris admirativ despre civilizatia egipteană.

Unele tombe au fost descoperite din în-
tâmplare (de pildă: un fotograf a
căzut într-o gaură printre stânci).

*

Bijuteriile reginelor găsite în tombe
(incrustate precum la tribul nord-ame-
rican Zuni).

*

Era egipteană s-a împletit cu cea
helenistică ptolemeică.
Alexandru cel Mare cucerește Egiptul
în anul 332 î.C., și lasă un general
al său, Ptolemeu I Soter, să guver-
neze (în anul 305) peste teritoriu. Dinastia Ptole-
meică durează între 305-30 î.C.

*

Doar 4% din suprafața Egiptului
este locuită: de o parte și de alta
a Nilului, și-n oaze izolate — în
rest este în deșert fierbinte.

*

Un joc (vechi) numit <u>senet</u>, ca o tablă de
șah, însă cu 3x10 pătrățele și
piese de diferite forme și culori.

*

*

Faraonii erau considerați de natură [redacted] dublă: umană și divină. Ei aplicau și puteau schimba legile de ordine și disciplină (numite ma'at). În afara principiilor ma'at era dezordine și haos.

*

Imhotep, celebrul arhitect al Faraonului Djoser (c. 2800 î.C.), a construit piramidele în trepte de la Saqqara.

*

Statuia [redacted] faraonului Khasekhem [redacted] din a doua dinastie (2770-2649 B.C.), cel care a reușit să reunească Egiptul de Jos cu Egiptul de Sus.
Statuia inspiră strictețe și severitate.

*

Mi-amintesc de la rebus, când eram elev la [redacted] școala generală și rezolvam careuri de cuvinte încrucișate, [redacted] definiția „soare egiptean" [redacted] fiind RA. [redacted]
Mai târziu cumpărasem un „Îndreptar rebusist" (1980), de Dr. N. Andrei, care conținea și un glosar de cuvinte neuzuale scurte folosite în enigmistică...

*

Zeul Ra domina peste ceilalți zei egipteni.
Faraonii, începând cu dinastiile patru (2575-2465 î.C.) și mai ales cinci (2465-2323 î.C.), Snefru (2575-2465 î.C.), Khufu (2551-2528 î.C.), respectiv Userkaf (2465-2458 î.C.), Sahura (2458-2446 î.C.), etc. pretindeau că se trag în zeul Soare (că sunt divini, sau semi-divini) pentru a ține, în felul acesta, populația în subordonare.

*

Egiptenii credeau în viața de [redacted] după moarte. De aceea lăsau în tombe [redacted] obiecte necesare pentru decedat, care-i vor trebui pe lumea cealaltă. În tombe exista și o „ușă falsă" prin care (spiritul mortului) să comunice cu lumea vie.

*

Cultul personalității, de pe vremea faraonilor, s-a transmis apoi împăraților, regilor, dictatorilor...
În prezent se practică un cult internațional al [redacted]

[redacted] personalității unor oameni de știință pentru teorii de-ale lor care nu-s de nici un folos, ba chiar nici demonstrate!
Analog pentru artiști, scriitori de anumite nații.
În vreme ce alți creatori sunt ignorați, ba chiar denigrați, boicotați și trecuți pe listele negre ale serviciilor secrete ale puterilor actuale care manipulează cultura, arta, știința la nivel planetar.

*

Statuile ridicate faraonilor păstrau – conform mitologiei egiptene – spiritele morților (numite KA).
Preoții cu rangul cel mai înalt erau guvernatori de provincii.
Năframa de pe capul faraonilor [redacted] simbol al puterii lor – trebuia să le creeze senzația de supra-umani.
Bărbia era prelungită artificial ca [redacted] reprezenta un astăzi la unele triburi din Africa.

*

[redacted]
Puțini știau să scrie și citească în vremea aceea, doar [redacted] copiii faraonilor și preoții ori funcționarii de stat de ranguri înalte.
S-a păstrat statuia prințului Kawab, scrib în perioada domniei [redacted] faraonului Khufu [redacted]
Scribii [redacted] au fost respectați și onorați. Ei foloseau papirusul.

*

Grupul statuar al piticului Seneb împreună cu nevasta și doi copii. Seneb a fost preot funerar al faraonilor Khufu și Djedefra (2528-2520 î.C.).
{De notat că în cărțile [redacted] consultate de mine privind „Istoria Egiptului", de Mohamed Hassan, și „Ghidul ilustrat al Muzeului Egiptean din Cairo, editat de Alessandro Bongioanni și Maria Sole Croce în 2005, anii de domnie [redacted] sunt diferiți, chiar și numele [redacted]
faraonilor ușor schimbate – [redacted] specialiștii egiptologi n-au [redacted] putut ajunge la un acord
De pildă, în Istoria Egiptului

Khufu [redacted] (Cheops) e presupus c-a domnit între 2571-2548, cu douăzeci de ani înainte față de ce e tipărit în Ghid, [redacted] și analog pentru Djedefra [redacted] al cărui nume apare ca „Radjedef" (sufixul -ra putând face referință la Soare).

Francezii au avut și ei un Rege-Soare (le Roi-Soleil), Ludovic al XIV-lea (care a domnit de la vârsta de 5 ani sub [redacted] lui Mazarin, regența între 1643-1715), devenind un monarh absolut (=dictator) ce avea s-afirme că „Statul sunt eu" (L'Etat c'est moi)!

*

Basoreliefurile egiptene sunt impresionante - de culoare roșie-cărămizie.

*

Capul sculptat al Reginei Nefertiti, soția faraonului Akhenaten (1350-1333 î.C.), învăluită de legendă, care însă dispare brusc din istorie, auto-exilată într-un palat din nordul Amarnei, și-nlocuită apoi de o altă regină, Kiya - despre care nu se știe mult.

Fiicele lui Akhenaten și Nefertiti au craniile deformate [redacted] alungite în spate (conform statui[redacted]telor descoperite în atelierul [redacted] sculptorului Thuturose), probabil sufereau de dolichocephalism.

*

Unii faraoni distrugeau templele și statuile predecesorilor. De exemplu, Meren[redacted]ptah (1212-1202 î.C.) a dărâmat templul lui Amenhotep III (1387-1350 î.C.) pentru a-l construi pe al său.

*

Multe sarcofage cu texte înscrise și figuri de zei, zeițe, plus bijuterii, haine, sandale, și arme desenate.

*

Trei zei importanți aveau: Osiris, Isis, și Horus.

*

Prisonierilor în lupte li se tăiau capetele... deși aceasta nu era o regulă unanimă.

*

Marele învățător al lui Alexandru Mac[redacted]edon a fost celebrul filozof „..."

[redacted] grec Aristotel (384-322 î.C.), care-a fost discipolul lui Platon, și-a lăsat o operă enciclopedică, prezentând universul ca finit și etern [redacted] ierarhizat.

Alexandru a intrat în Egipt în anul 332 î.C., după ce-a învins armata persană condusă de Darius la Issus, și-a întemeiat orașul Alexandria, port la Marea Mediterană, la Delta Nilului.

După moartea [redacted] neașteptată a lui Alexandru, la numai 33 de ani,

Ptolemeu - unul din generalii săi - ia controlul Egiptului și formează o dinastie care durează 270 ani, având 16 conducători.

Dintre aceștia, Ptolemeu al V-lea a avut inspirația să lase pe o [redacted] stâncă, numită acum Stânca Rosetta, un paragraf scris trilingv: [redacted] cu hieroglife, în egipteana demotică (publică) [redacted] și în greaca veche în anul 196 î.C.

Datorită analogiei făcute [redacted]

între [redacted] aceste scrieri, [redacted] ce reprezentau același text, a reușit Champollion să [redacted] descifreze hieroglifele egiptene. [redacted]

Stăpânirea greacă a păstrat zeii egipteni, dar a introdus și mitologia helenă, ba chiar le-au combinat formând zei hibrizi: Amun-Zeus, Horus-Apollo, Thoth-Hermes.

*

Prea frumoasa, celebra, ecranizata [redacted] regină Cleopatra (a VII-a) [69-30 î.C] era grecoaică.

Cleopatra a domnit [redacted] asupra Egiptului între anii 51-30 î.C., și-a fost iubita împăratului roman Caesar, apoi a generalului roman Antoniu, dar se sinucide (lăsându-se mușcată de o cobră!) în [redacted] anul 30 î.C. împreună cu Antoniu, după ce împăratul roman Augustus (30 î.C-14 d.C.) cucerește Egiptul.

Romanii impun ca limbi oficiale numai greaca și latina, iar în anul 380 d.C. decretează creștinismul ca singură religie de stat (datorită împăratului Theodosiu care a domnit între 379–395).
După divizarea Imperiului Roman în anul 395 Egiptul este încadrat în Imperiul Roman de Răsărit (Bizantin).

*

Tombele egiptene au fost prădate chiar din vremuri antice, dar cea a lui Tutankhamun a supraviețuit intactă.
Tutankhamun a devenit faraon la vârsta de 8 ani și a fost căsătorit cu fiica lui Akhenaten și Nefertiti numită Ankhesenpaaten. Amândoi au condus sub îndrumarea generalului de arme Horemhed și a lui Ay, șef al personalului său.
La 18 ani Tutankhamun moare. Nu se știe exact cauza, dar la o autopsie a mumiei lui în 1968 s-a descoperit o lovitură în craniul său.
Neavând urmaș la tron, soția lui regelui hitiților, Suppiluliuma, (trimite un mesaj) să-i trimită un fiu de-al său ca însoțitor care să domnească peste Egipt. Regele trimite, deși sovăitor, însă probabil acel fiu a fost ucis pe drum. Domnia a luat-o Ay, între 1323–1319 î.C. și apoi Horemheb (1319–1291 î.C.).

*

Multe bijuterii descoperite, vase.
Arta reflecta mai mult aspecte religioase.
Realismul avea forme exagerate, reamărind faraonii și zeii.
În religia egipteană, zeitățile erau combinații între figuri umane și animale (leu cu cap de om, om cu cap de pasăre, etc.).
Animalele erau considerate sacre și asociate cu divinități anume.
Fiecare oraș avea zeul său.
Se aduceau ofrande zeilor.

*

După ocupația greco-romană (332 î.C. – 640 d.C.), arabii

conduși de Amr Ibn El-Ass cuceresc Egiptul și-l transformă în stat musulman.
În 1171 Saladin (1138-1193), general de origine kurdă, formează Dinastia Ayyubid în Egipt. El conduce [redacted] luptele împotriva cruciaților și reușește să elibereze Ierusalimul de sub creștini, restaurându-l musulmanilor în 1187.
Capitala Cairo tot el o formează prin unirea orașelor El-Fustat, Al-Qatai, și El-Kahira.
Regii dinastiei Ayyubid, pentru a ține sub control vastul teritoriu, au cumpărat sclavi turci, numiți Mameluci (în arabă înseamnă "sclav [redacted]"). Dar în 1250 mamelucii preiau puterea în Egipt! Ei reușesc chiar să învingă armatele mongole ale lui Genghis Khan!
Dar în 1517 este cucerit de Selim I și anexat [redacted] Imperiului Otoman.
Între 1798-1801 Egiptul intră sub ocupația lui Napoléon Bonaparte, care voia să taie legăturile Angliei [redacted] către coloniile ei.
[redacted] În 1805 un turc albanez, Mohammed Ali, preia puterea și încearcă să modernizeze țara. Dintre succesorii lui, Regele Ismael începe construcția Canalului de Suez în 1869. Dar, [redacted] îndatorându-se financiar Marii Britanii, englezii [redacted] cotropesc țara în 1882.
Egiptul se eliberează în 1922.
Urmează Regii Fuad și [redacted] apoi fiul său Farouk. Dar în 1953 Egiptul devine republică, primul președinte fiind Mohammed Naguib. [redacted] Lt. col. Nasser naționalizează Canalul de Suez.
În Războiul de Șase Zile, Israelul învinge Egiptul, care pierde Peninsula Sinai iar Canalul de Suez e blocat.
Anwar El-Sadat vine la putere în 1970 prin plebiscit. Egiptul

învinge Israelul în octombrie 1973 în lupta de la Yom Kippur, redobândind Peninsula Sinai.
Dar Anwar El-Sadat este asasinat de extremişti în 1981.
De atunci preşedinte este Hosni Mubarak.

-16.12.2007

Cu autobuzul (super jet) de la Cairo la Alexandria, 25LE (≈4,5$).

*

Alexandria [redacted] oraşul Cleopatrei, cu clădiri frumoase, faleza pe malul Mării Mediterane, briza suflând mereu...

*

Ne-au aşteptat Dr. Salah Osman şi Dr. Muhammad Tawfiq Al-Dawi, [redacted] amândoi de la Facultatea de Filozofie, din Shebin Elkom [redacted]

Cu Salah scrisesem împreună o carte intitulată „Neutrosofia în filozofia arabă" în engleză, pe care el a tradus-o în arabă, cu o prefaţă de [redacted] Muhammad şi-a apărut la editura Munsha't al-Ma'arif din Alexandria.

Curios că, [redacted] volumul meu despre neutrosofie a mai fost tradus în rusă şi... chineză!

*

Ne-am cazat la Hotelul Nourh, cu vedere spre mare. 75LE pe noapte (≈13,6$). Lângă Moscheia Ismael.
Duminica e deschis, aşa că trimit toate cărţile (vreo 30) [redacted] pe la biblioteci în Cairo, Alexandria, dar şi alte ţări arabe: Iordania, Siria, Sultanatul Osman, Emiratele Arabe Unite.
La musulmani vinerea şi sâmbăta e sărbătoare.

*

Pe Corniche - strada mării, construită la sfârşitul sec. 19.
Tribunalul.
Ambasada Italiană.
Casa fostului rege egiptean.

*

[redacted] Nadida şi basèma - nişte prăjituri foarte dulci, mieroase.

*

Mohammad studiază dualismul corp-minte în filozofie.
I-am propus tri-alismul corp-minte-spirit.

*

În [redacted] arabă cifrele și formulele/[redacted] ecuațiile științifice sunt scrise de la stânga la dreapta, iar textul de la dreapta la stânga.

– 17.12.2009
Cu mașina profesorului Tawfiq Al-Dawi la [redacted] Menofia University în Shebin ElKom (în sud de Alexandria).
Am vorbit: Salah, Muhammad, și eu despre cartea noastră comună (neutrosofia, generalizare a dialecticii) în filozofia arabă. [redacted]
Iată câteva exemple ale [redacted] neutrosofiei folosită în filozofia arabă:
– Avicenna a promovat ideea că lumea este contingentă dacă este necesitată de cauzele ei, dar Averroes a respins această idee;
și totuși amândoi au dreptate din punctul lor de vedere;
– teologia dialectică islamică (Kalam) care promovează creaționismul a fost conectată de Avicenna într-un mod surprinzător cu opusul tradiției [redacted] aristoteliană-neoplatonică; de fapt o mare parte din lucrările lui Avicenna [redacted] sunt încadrate în neutrosofie;
– judecățile religioase ale lui Averroes (qadis) pot fi conectate cu credințele ateiștilor.
– metafizica lui al-Farabi [redacted] (și teoria generală a emanației ale) în contradicție cu tratatele mistice și scrierile Sufi ale lui al-Ghazzali [redacted] [ne putem gândi la o coerență a cărții lui al-Ghazzali „Incoerența incoerenței"];
– combinația lui al-Kindi de doctrine coranice cu filozofia greacă;
– Neoplatonismul Islamic + Neoplatonismul Occidental;
– în teoria sa despre secvența ciclică a civilizațiilor, Ibn-Khaldun a spus:
„Luxul duce la ridicarea civilizației (pentru că oamenii caută să aibă confort în viață), însă Luxul conduce și la căderea civilizației

(din cauza corelării sale cu corupția eticii)."
– pe de altă parte, există metoda de silogism [redacted] 'absent-prin-prezență' în jurisprudență, în care găsim aceleași principii și legi neutrosofice.
– în fond, putem cita multe aforisme și maxime arabe, miracole din Koran (Ayat Al-Qur'ān), legile Sunna ale Profetului [redacted] în sprijinul neutrosofiei; să cităm, de pildă, proverbul colocvial "Orice, care-i mărit peste limită [redacted], se transformă în opusul său"!

*

Cartea noastră a venit bine într-un moment când lumea arabă este [redacted] dezunită (deși o Ligă Arabă la Nivel Înalt) (există) când opiniile lor privind Palestina sunt diferite...
Salah a pus [redacted] link și din situl său către carte[redacted], în cele două limbi, încât versiunea arabă are (acum) mii de citiri (hits) pe lună.

*

[redacted]

Fortăreața Qaitbay, din Alexandria, construită de Sultanul Qaitbay pe locul unde era Farul, în anul 1480 d.C.
Un acvariu alăturat, mic.
[redacted] Moscheia Abn Al-Abass, la care [redacted] merg și eu împreună cu Salah și Muhammad.
Bărbații intră pe o ușă, femeile pe alta (Libia, nevasta și fetele lui Salah).
Spălat mâinile, picioarele. M-am rugat și eu ca ei [zâmbeau].
Există trei ramuri importante ale musulmanilor: suni, shia, și sufi.

*

Vizită la Biblioteca din Alexandria, construită pe locul unde celebra bibliotecă veche, conținând manuscrise și cărți inestimabile, a fost distrusă de un incendiu [nu se știe exact în ce împrejurări]...
În față, statuia lui Alexandru cel Mare, de J. Pappas.
Mașini vechi de reprodus cărți.
Un cinema științific.
Despre Alexandria antică și Farul din Port (297 î.C.).
O expoziție a unui cineast specializat în filme despre faraoni: Shadi

Abdel Salam (1930-1986), director, dramaturg, designer de costume.
Arhitectura bibliotecii e impresionantă.

*

Servit prânzul la cantina Universității din Alexandria, invitat de Salah și Muhammad.
Un profesor [redacted] egiptean, îmi spun ei, atinge în medie 300$ pe lună.

*

Seara ne plimbăm [redacted] prin magazine pe străzile Safia Zaghloul și Mahmoud [redacted] Salah El Din.

*

Muzeul greco-roman din Alexandria.
Statui din epoca ptolemeică și din cea romană.

*

Teatrul roman.
O piatră de unde-ți auzi ecoul...

*

Mașini, oameni, tramvaie amestecați.
Muzică și aglomerație în piața de lângă gara din Alexandria.
Tăiau oile în public, le jupuiau... sânge pe jos.
Este ritualul Eid Al-Adha între 18 și 23 decembrie.

*

Invitați la Salah acasă. Ne duce cu mașina sa pe autostradă.
Compania Petrolieră Alexandria.
Portrete cu Mubarak.
[redacted] Un litru de benzină costă 1,30 LE (≈ 0.24 $).
Al doilea port din Alexandria.
Ajungem în cartierul El Agamy.
Este sărbătoarea islamică de hajj (pelerinaj).
Suntem serviți cu mâncare egipteană tradițională:
[redacted] oloheia, ta'leia, ta'hina.

- 19.12.2009

[redacted] Pe bulevardul mării cu taxiul până la [redacted] Grădina Montazah.
Trăsuri cu cai împodobiți. [redacted]
Taxiuri galbene.
Clădiri frumoase cu balcoane [redacted] rotunde în dreapta, valurile apei în stânga.

Palmieri... o splendoare.
În Grădina Montazah, pe faleză... să te bată briza mării în miros de apă sărată... e bine pentru sănătate.
Statui vechi-vechi, parcă ruginite.
Când se-nfurie mareaaa, face prăpăd.

*

Covrigei cu mac (care-mi plac mie), doar 3-4 cenți (de dolar) fiecare.
O haită de pisici și pisicuțe prin grădină.

*

Companii americane văzute în oraș:
McDonald, KFC, Radio Shack.

*

Palatul El Salamlek.
Curios că lumea ne-ntreba dacă suntem... ruși!
(Liliei, venită din fosta URSS, îi plăcea să se dea... rusoaică!)

*

lahma = oaie
tram = tramvai (din engleză)

*

Catacombele Kom El Shogofa.
Sarcofage din sec. II d.C. în stil egiptean și greco-roman.
Au fost găsite în anul 1900.
Au trei etaje subterane; nivelul de jos este sub apă.
Printre cavouri [redacted] existau holuri unde erau sărbătoriți morții.
Romanii tăiau capetele prizonierilor [redacted] și-i aruncau într-o groapă adâncă.
S-au descoperit cavouri din timpul [redacted] Împăratului Roman Caracalla (198-217 d.C.).
{N-am avut voie cu aparat de fotografiat.}

*

Pilastrul lui Pompei, din granit, înalt de 27 m.
Pompeius Magnus (106-48 î.C.) a fost un general și om de stat roman care-a luptat împotriva lui Caesar.
Învins la Pharsale în anul 48 î.C., se refugiază în Egipt [redacted] dar, la ordinele lui Ptolemeu al XIII-lea, este asasinat.
Când te uiți de jos în sus la această coloană... parcă ți-e frică să nu cadă peste tine.

În subteran sunt găuri unde se păstrau papirus-urile.
Alăturat, gropi largi săpate în piatră, care serveau de fapt ca cisterne de apă.
{Polițiștii îți arată și apoi cer bacșiș 1-2 L.E.}

*

Apis este numele unui taur divinizat (în mitologia egipteană).
Am văzut statui și poze cu el.

*

Am gustat suc de trestie de zahăr.

*

Copiii se uită la noi ca la urși!

*

Am luat o gură de orient.

*

Lume multă, ca furnicile, pe străzi.
La Opera din Alexandria [redacted] are un spectacol pe 20 decembrie sub bagheta lui Georges Boushra.

*

La cumpărături se-adaugă taxe 12%.

*

Poetul grec Constantin Cavafy (numele real Kaváfis) a trăit și creat în Alexandria (1863-1933).

*

Plajă lungă din cartierul El Mamoura.
Băieței călare pe măgăruși sau cai.
Ne scuipă marea cu stropi sărați.
Mașini rusești LADA ca taxiuri.

*

Mâncăm shish [redacted] și be[redacted] suc fayrouz la restaurantul sirian Tarboush. Plus diverse ciorbe: kofta, tahima, shorba.

*

aish = pită
salata = salata
ahva = cafea
katar = tren
ta'hera = avion
otubiz = autobuz
sayara = mașină
zauga = nevastă

*

Solah și Muhammad cunosc un compozitor [redacted] basarabean de

muzică, Eugeniu Doga, lansat la Moscova!

*

Localnicii se roagă și-n gară, îngenunchiați pe prelate, descălțați în așteptarea trenului.
De la Alexandria la Cairo facem 2h 15min, plătind 47LE (≈8,51$) de persoană, la clasa I.

*

Citesc ziarul „Egypt Today", 20LE (≈3,62$)... de cele în arabă nu mă pot atinge!

*

Pe 22 decembrie 2007 eram în [redacted] Luxor, veniți cu avionul din Cairo.
La miezul nopții cazați la [redacted] primul hotel găsit, redus, condiții proaste, dar numai 40LE (≈9,06$) pe noapte.
Dimineața următoare mutat la Hotelul Queens [redacted] Valley, mai occidental, dar costul: 40$ pe cameră.

*

Cu taxiul [redacted], 25Km pentru 150LE (≈27,17$), până în Valea Regilor, [redacted] unde, tombele faraonilor.

*

Plantații de banane, de mango, de trestie de zahăr.

Păduri de palmieri (Lilia nu mai văzuse!).
Un [redacted] pod nou peste Nil... cât e de lat!
Viteza maximă 60Km/h.
Mine de alabastru.
Orașul Qurna (și ăsta are multe tombe).
Fabrica de papirus (pentru turiști).
Oprim la două statui enorme:
Coloșii Memnon
de 18m înălțime. (locuri și construcții)
Curios că multe [redacted] faraonice au denumiri [redacted] helene, date de greci în perioada ptolemeică.
Așa este cazul cu aceste statui intitulate „Memnon", ce reprezintă pe faraonul Amenophis al III-lea (1390–1353 î.C.), iar la picioarele sale nevasta și mama lui (două femei:)
Continuăm drumul.
Ruine de temple.
Se fac escavări.

Case cu decorații egiptene din alabastru.

*

Valea Regilor.

Notez în [redacted] carnețel numărul taxiului: 561, pentru a-l recunoaște la întoarcere, fiindcă-s multe care-au adus turiști. [redacted]

Grupuri venite cu autobuzul.

70LE (≈ 12,68 \$) intrarea la tombe, plus 4LE (≈ 0,72 \$) tram-ul.

Tombele lui Ramses al [redacted] VI-lea (1143-1135 î.C.), Ramses al III-lea (1184-1153 î.C.), Ramses al IX-lea (1126-1108 î.C.), Ramses al IV-lea (1153-1147 î.C.) toți din Dinastia faraonică a Douăzecea (1187-1075 î.C.).

Tomba lui Tutankhamun.

[redacted]

Piatra pentru construcții a fost adusă tocmai din Aswan, pe bărci.

*

Văile Reginelor.

Acestea (formează) un cimitir de regine, prinți, și printese.

Sunt găuri (prin munți (tunele)) în care erau ascunse tombele.

Am vizitat Tomba Prințului Amonchopeshfu (fiul faraonului Ramses al III-lea). Pe tombă e scris în italiană „figlio de" [fiul lui] fiindcă arheologii ce-au descoperit-o erau italieni.

*

Dacă [redacted] mergi cu [redacted] (vreo) mașină de la Luxor la Aswan, trebuie să fii în convoi, însoțit de polițiști — pentru protecția turiștilor. Fiindcă au [redacted] (existat) cazuri când turiștii au fost jefuiți pe drum.

*

[redacted] Templul Karnak în Luxor.

Intrarea se face prin Aleea de Sfinxi.

Temple dedicate deităților: Amun-Ra (zeul Soare, pentru [redacted] (care) egiptenii vechi aveau un cult deosebit), Mut, Khonsu, și Montu.

Construcții din [redacted] timpul faraonilor, Sety al II-lea (1199-1193). Fiecare [redacted] urmaș la tron adăuga câte o clădire, fie zeilor, fie evocând războaiele lor: Ramses al II-lea, Ramses al III-lea, Taharqa (690-664 î.C.).

Sety I (1289-1279 î.C.)

*

– 23.12.2007

La 3 km de Karnak se află Templul Luxor, cu statui uriașe.

Împăratul (roman) Diocletian (284-305 d.C.) a încorporat acest templu în fortăreața legiunii sale.

Romanii adaugă și ei construcții, dar pictează pe zidurile faraonice!

Templul e ridicat în vremea faraonului Amenophis al III-lea (1390-1353 î.C.)

Multe coloane din piatră masivă.

*

Muzeul Mumificației.

Subteran. Pe malul Nilului.

40 LE (≈7,25$) intrarea.

- procedee de mumificare;
- vase în care țineau organele interne ale mortului;
- animale mumificate: pești, capre, gâște, crocodili, maimuțe, pisici;
- materiale folosite în mumificare: sare, praf, bandaje, rășină;
- modele de bărci funerare;
- planșete și capace de tombe reprezentând zei sau preoți.

Sufletul celui mort se întorcea și învia corpul mumificat — conform credinței egiptene.

*

500 de ani a [redacted] durat epoca de glorie egipteană.

Luxor a fost capitala religioasă.

*

[redacted] Peste 5000 obiecte s-au [redacted] găsit în tomba lui Tutankhamon.

*

Tinerele fete de astăzi din Egipt umblă cu părul acoperit conform tradiției islamice, dar în blugi și rujate, fardate. O-mbinare de vechi și modern.

*

Lilia, [redacted] lată la față, nasul mic, buze groase pare... faraonică.

*

Scrierea egipteană apare în anul 3250 î.C., și este o combinare de litere, silabe, picturi.

Aveau semne bilaterale (câte două litere: sa, in, pt, ma, pr), dar și trilaterale (trei litere: nfr, jnt, ...).

*

Un sac național, cald: karkade.

*

Mulți copii fugiți de-acasă [redacted], hoinari, strigând după turiști:

– Hello, money!

(Alo, [dați-mi] bani)

sau – Bacșiș!

(chiar așa, bacșiș vine din turcă și-a intrat în română și arabă).

–24.12.2007

Cu vaporul pe Nil, din Luxor la Aswan, 190$/noapte/cabină, plus 3 mese/zi.

Cabina 319.

Vaporul se numește Regina Nefer și are trei etaje, plus terasă cu piscină și jacuzzi, mese de ping pong și billiard.

Două chinezoaice, mamă și fiică, din Manchuria stau lângă noi.

Mulți ruși [redacted] turiști: Nicolai, Oxana, Marina.

Turismul, apoi Canalul de Suez

[illegible]

sunt principalele resurse economice ale Egiptului de azi.

*

Ne cheamă la masă cu clopoțelul.

Ne bat în ușă dimineața la șase (scularea).

Mi-am cumpărat atâtea cărți despre cultura egipteană... care formează partea cea mai grea a bagajului...

[redacted] atârnă ca piatra!

*

Araba e una din cele șase limbi ONU: engleză, franceză, spaniolă, rusă, arabă, chineză.

*

Mi s-a rupt de tot rucsacul, trebuie să-mi cumpăr altul.

*

Plimbare pe Nil în amonte.

Ai o viață și simți c-o trăiești, ai o viață și simți că [redacted] se duce...

Claxonează vapoarele trecând unele pe lângă altele.

Frumos se văd luminile de pe țărm.

Mă gândeam ca Oltețul meu să fi fost navigabil, să mă fi plimbat cu barca... (brusc)

S-a făcut frig pe terasă și grupurile de ruși și din India au dis-

părut înăuntru, la căldură.
Să mai văd o dată luna de pe Nil... și plec și eu.

*

Mi-aduc aminte de filmul polițist, ecranizat după romanul Agathei Christie „Moarte pe Nil".

*

E seara de Crăciun și vaporul s-a împodobit cu „Merry Christmas!"
{Rușii (care-s ortodoxi) sărbătoresc Crăciunul pe 6-7 ianuarie, după stilul vechi.

Ghidul lor, care-i arab, vorbește rusește perfect, că Lilia se miră.
Din 9 milioane de turiști pe an ce vin în Egipt, 5 milioane sunt ruși.}
Puțini americani turiști — probabil din cauza conflictului dintre arabi și evrei, în care guvernul american e necondiționat de partea evreilor.

*

Seara: dansuri arabe la barul vaporului... cu (jocuri de) lumini...
Pe vapor simt și eu că sunt în vacanță și mă odihnesc.

Vaporul s-a oprit în Esno, unde înnoptăm.

-25.12.2007
Doar 1% din populația Egiptului trăiește în oazele din deșert.

*

Aerul curat de dimineață ne înviorează.

*

A doua religie în China, după budism, este islamul (în nordul țării) — ne spun chinezoaicele.

*

Confucianismul este filozofie de viață sau religie?

*

Oprim iar, în orașul Edfu, unde vizităm Templul zeului Horus al Cerului, zeu cu cap de vultur și corp de om.
Legenda discului înaripat ne relatează că Regele zeilor, Re-Harakhte, l-a trimis pe Horus să înăbușe o revoluție izbucnită contra lui.
Horus îi bate pe rebeli, dar aceștia reapar sub formă de crocodili și hipopotami. Dar Horus i-a alungat în Nubia unde el a luat forma unui disc înaripat.

Construcția templului a început în anul 237 î.C. în timpul domniei lui Ptolemeu al III-lea (246-222 î.C.)
și continuată de ceilalți Ptolemei.
Terminat în anul 57 î.C.
Templul a fost descoperit în anul 1860 în condiții defavorabile (plin cu gunoaie). Ghidul ne spune că fermieri și creștini au locuit în el, distrugând inscripții și punând însemne creștine. (egiptene)

*

La Templul Kom-Ombo din orașul cu același nume.
Are 18 m înălțime. A fost distrus de cutremur.
Un crocodil mumificat — reprezentând Zeul Infernului.

*

Insulițe în mijlocul Nilului, pe care pasc vaci.

*

Poze egiptene și pe bancnotele contemporane.

*

Fotografiez seara, de pe vapor, luminile orașului Kom-Ombo... parc-ar fi Las Vegas pe apă!

*

Lilia a vomit rău... Chinezoaica a mică la fel... din cauza mâncării de pe vapor... Diaree, dureri de cap... (era a fumului?) (de pe vapor)

– 26.12.2007, Aswan.

La [redacted] Barajul Înalt, construit între 1961–1971 de URSS, ne spune ghidul. Cu o lungime de 500 km, fiind al doilea lac artificial ca lărgime în lume.

*

[redacted]

Oamenii care trăiesc în sud se numesc nubieni.

*

Templul Philae.

Acest templu, care-a fost inundat din cauza barajului pe Nil, a fost tăiat în 450 000 de bucățele și transportat lângă insula Agilkia și reasamblat.

Templul este dedicat zeiței Isis, soțului ei Osiris, și fiului ei Horus.

*

Obeliscul neterminat.

Locul arată ca o mină de roci, [redacted] folosită la construirea de obeliscuri.

*

Locuim la Hotelul Philae (în Aswan), cu [redacted] 120 LE (≈21.74$) pe noapte.

*

Moscheia Hassan.

Strada Saad [redacted] Zaghlol, cu magazine, piață, care duce la gară.

*

Mausoleul lui Aga Khan.

Templul lui Khnum și Nilometrul (cum măsurau egiptenii, grecii, romanii nivelul apei Nilului).

*

Moscheia Tabia.

*

[redacted] La televizor în hotel, pe canalul Nile TV International, filme arabe traduse în engleză, plus știri în engleză: asasinarea fostului Prim Ministru al Pakistanului, Benazir Bhutto, candidată la Președinție, în opoziție față de dictatorul Pervez [redacted] Musharraf.

Știri și-n franceză.

– 28.12.2007
Diaree continuă – din cauza bacteriilor la care nu-s obișnuit...
Iau zantac, plus un antibiotic (amoxicilină).
Aici poți cumpăra orice de la farmacie, nu-i restricție ca-n America.

*

O barcă cu motor (marca Yamaha japoneză) ne duce de pe malul stâng pe malul drept al Nilului. Costă 25 LE (≈4,50$) pe oră.
Există și bărci cu pânze, care-s mai încete. Costă 5 LE (≈0,91$) de persoană. Barcagii strigau unii la alții. [redacted]

*

Pe Insula Elefantină la Muzeul de Antichități Aswan. 25 LE intrarea.
Obiecte din anul 3200 î.C. dedicate Zeului Soare (Ra).
Sarcofage.

*

Vedem Nilometrul, [redacted] care a măsurat nivelul apei Nilului în sistemele faraonic, [redacted] grec, roman, și turc.
Alăturat Templul lui Knum (1800 î.C.).

*

Pe Insula Amun [redacted] există un hotel scump, de lux, cu același nume.
Stânci mari de granit.

*

Pe Insula Aga Khan vedem Mănăstirea Creștină Sf. Simon.
Piosii locuiau aici (dormeau, găteau) și se rugau aici.

Aveau cuptor (cum făcuse mama la Bălcești în curte), iesle de cămile, bucătărie, camere de dormit, o cruce.

*

– Hai sus pe cămilă!
Lilia mai curajoasă decât mine.
25 LE pentru 20 minute.
Mugeau săracele cămile în hățuri...
Pe a mea o cheamă Rambo și e cam băloasă.

*

Pe Insula [redacted] Kitchener vedem Grădina Botanică: 10 LE (≈2,20$).

*

Pe altă insulă tombe faraonice.

*

Dinăm la Restaurantul Monalisa de la debarcader.
Peste prăjit pe grătar, cu orez; [redacted]
13LE(≈2,36$) porția.

*

La miezul nopții luăm avionul de la Aswan la Cairo, 394LE(≈71,38$) de persoană.

— 29.12.2007, Cairo.
I-am spus taximetristului în aeroportul din Cairo, să ne ducă [redacted] în centrul orașului la un [redacted] hotel [redacted] în jur de 40$ pe noapte.
New Garden Palace Hotel, etajul 6, camera 66; 200LE(≈36,23$) pe noapte.
Condiții bune: apă caldă, baie, curat.

*

Dimineața, cu metroul, [redacted] spre Giza, pentru a vedea piramidele.
Biletul costă 1LE(≈0,18$).
Femeile intră în vagoane separate de bărbați; Dacă-i o pereche, intră în vagonul de bărbați. Copiii însoțesc părinții.

De la stația Sadat, lângă hotelul nostru, la stația de metro El Giza. De aici luăm un autobuz public, [redacted] apoi un microbuz.
Am economisit [redacted] de [redacted] douăzeci de ori cât ne-ar fi [redacted] cerut taxiul.
Unii locuitori au case și trăiesc chiar lângă piramide. [redacted]
Se oferă tururi pe cămile sau cai în jurul piramidelor.
50LE(≈9,06$) intrarea la Giza.
Lilia speriată că i s-au furat 1500$, cărțile de credit, pașaportul american... Când colo, le uitase la hotel (s-a dus cu taxiul și s-a întors [redacted] liniștită)... (să verifice)
Mai periculoși sunt puștanii ăștia: [redacted] se țin după tine... „dă-mi un dollar", „dă-mi un euro"... până-ți prind un moment de neatenție...

*

[redacted] Vântul ne sufla praf în ochi. [redacted] Lume berechet, autobuze, calești cu cai, polițiști pe cămile, încât era

să-mi pierd nevasta!

La intrare Sfinxul (leu cu cap de om) *

98 de piramide (faraonice) au fost descoperite (în Egipt), dar cele mai mari sunt la Giza, și anume: Cheops, Chefren, și Mycerinus. [redacted] Alte patru piramide, mult mai mici, există la Giza.

Chiar în fața [redacted] piramide mari [redacted] (fiecărei) se află templul mortuar. Faraonul era [redacted] îngropat înăuntrul piramidei, care-i asigura [redacted] contopirea cu zeul Soare, și-apoi întoarcerea la viață, precum astrul care apune și răsare iar.

25LE intrarea în tunelul îngust, fără aer de la Cheops. [redacted] Persoanele care suferă de claustrofobie ori sunt slabe de inimă nu sunt sfătuite să [redacted] se-aventureze. (care-i cea mai mare)

Conform istoricului grec Herodot, construirea piramidei Cheops a durat 20 de ani, folosind 200 000 de lucrători, și utilizând circa [redacted] 2 200 000 blocuri de calcar, fiecare [redacted] din ele cântărind 2,5 tone.

Piramida avea 146 m înălțime (în prezent doar 137 m), și [redacted] fiecare latură a bazei pătrate avea 223 m (acum doar 220 m).

*

Muzeul de Bărci Cheops.

40 LE (≈7,25$) intrarea.
Ni se dau cipici în picioare.
Machete de corăbii.
Tehnologia construirii de corăbii la egipteni.
(Putem face poze, însă fără flash.)
Au fost găsite corăbii îngropate, intacte – una era expusă la muzeu.

*

Tomba lui Senegemib, din Dinastia Faraonică a Cincia (2465–2323 î.C.).

*

Cămilele stau în genunchi, așteptând clienții:
– Nu te costă nici un ban, zice stăpânul... decât 5 lire (!)

*

Și polițiștii caută să mai ia câte-un ciubuc: fie să-ți facă poze, ori să-ți explice câte ceva.

*

[redacted] Nu ne putem obișnui cu mâncarea locală... ne ducem

la restaurante europene sau americane.
La KFC (american): cartofi prăjiți, o cutie de pepsi, sandviș de pasăre (19,50 LE ≈ 3,53 $) — chiar în fața piramidelor Giza.
O luăm pe jos, la-ntâmplare, prin Orașul Vechi: strada Mohamed Alistri, strada Shaida Aisha (direcția Shubra), etc.

-30.12.2007
În timpuri [redacted] faraonice capitala Egiptului a fost (orașul) Memphis, care-n limba greacă înseamnă „stabil", „frumos", dezvoltat mai ales de Ramses al II-lea (1279-1212 î.C.), a cărui statuie - înaltă de 18 m - [redacted] a supraviețuit printre puținele ruine rămase după dispariția orașului. Alexandria a eclipsat Memphis-ul în perioada ptolemeică.
Lângă Memphis, părăsind pădurea de palmieri, în desert, există complexul de piramide în trepte numit Saqqara.

Mai întâi: Muzeul Imhotep.
Vizionăm un film narat de [redacted] cunoscutul actor arab Omar Shariff, care-a jucat în filme americane.
Arheologul francez J.-Ph. Laver (1902-2001) s-a ocupat [redacted] de formarea acestui muzeu.
Imhotep este considerat părinte al medicinii, precum Hipocrate (460-377 î.C.) la greci, dar și arhitect.
Numele Saqqara vine de la unul din zeii cimitirului: Soker.
Inscripții în arabă, engleză, franceză.
Tomba faraonului Djoser (Netjerikhet), din Dinastia a III-a (2649-2575 î.C.).
Monarhia era considerată de esență divină.
Piramida faraonului Unas (2356-2323 î.C.), Piramida faraonului Teti (2323-2291 î.C.), dar și mastabe de prinți, printese, preoți:
mastaba lui Idut (fiica lui Unas),
mastaba lui Ti (preot),
mastabele lui Ptah-Hotep și

Mereruka — în care găsim scene din viața ordinară a egiptenilor antici.

Mastaba vine din arabă [maṣṭabah] și este un monument trapezoidal [redacted] construit deasupra camerei funerare (în Egiptul Antic).

Necropola taurilor sfinți, Apis [redacted], ai zeului Ptah era închisă. Ptah reprezenta Verbul Creator.

*

Mumiile din tombe au fost duse la Muzeul Egiptean din Cairo.

*

Piramida lui Djoser este prima care ar fi existat [conform descoperirilor de până acum].

Primele-i șase trepte sunt mari, ca o scară. Pe suprafețele sudică și vestică treapta de jos s-a dărâmat. Este încă șantier în lucru, având schele împrejur.

*

Am tăiat-o prin desert către stația de mașină.

— Ptiu, îmi intră nisip și-n gură!

*

Rutierele, autobuzele n-au numere, ci întrebi unde merg, sau controlorii de bilete strigă ei, și oprese oriunde pe traseu.

*

Intrăm într-un magazin de covoare arabe de mătase, lână, bumbac cu motive faraonice sau islamice, numit Akhnaton.

*

Pe strada principală, lângă hotelul Kasr El Einy, nostru se află Universitatea Americană, Academia de Cercetări Tehnologice, Asociația Scriitorilor Afro-Asiatice.

*

Școli în engleză, franceză, germană, rusă sunt în Egipt.

*

Revelionul 2008 petrecut [redacted] acasă [redacted] la profesorul [redacted] Adel Phillips.

El a făcut studii de fizică la Universitatea Harkov în Ucraina, și s-a căsătorit cu o rusoaică, Natalia. Pe fata lor o cheamă Sandra, care vorbește arabă, rusă, și engleză, iar pe prietenul ei: Tamir.

Locuiesc în districtul 8 din Cairo. Ei prind posturi de televiziune în rusește (de la Moscova). O văd la TV pe Sofia Rotaru, din Cernăuți, care cântă rusește.

E frig în apartament... și nu mi-am luat un pulovăr de schimb.

*

La musulmani sărbătoarea de An Nou se numește higra și este pe 9 ianuarie.

*

Populația Egiptului crește rapede: un milion pe an (la fiecare 30 de secunde se naște un egiptean). În prezent sînt 80 de milioane.

*

Tot felul de mașini pe străzi, dar cea mai populară e Hyundai (coreană).

*

Târguim în zilele care ne-au mai rămas.

*

Un fruct dom, la aspect precum cartoful.

*

La o agenție de turism am văzut listată și companiă românească aeriană Tarom.

*

Citesc în „Egypt Today" (Egiptul Astăzi) despre emigranții e- (ilegali) gipteni care încearcă pe mare s-a-jungă în Italia, traversând 1500 km. Mulți se îneacă.
Cei care însă reușesc s-ajungă, trebuie să stea clandestini, să nu-i depisteze carabinierii și deporteze.
Alte ziare în engleză „The Egyptian Gazette", iar în franceză „Le Progrès Égyptien" care se tipăresc aici.

*

La bufete ori chiar pe trotoare în fața caselor, trag din narghilea [fumează]... care se numește shisha în arabă, și e mare și-ndoită ca un trombon.
Se folosește și în Qatar, Emiratele Arabe, Turcia.

*

Președintele Hosni Mubarak (aflat la putere din 1981) a anunțat construirea de centrale nucleare

pentru producerea de energie.
Ministrul de Electricitate și Energie al Egiptului, Hassan Yunis, a declarat că [redacted] prima centrală nucleară [redacted] va fi operațională în circa zece ani.

*

Hieroglife, în limba greacă, înseamnă [redacted] „inscripții sacre".

- 27 iunie 2008

S-a împuținat îngrămădeala precum și cozile din aeroport la trecerea prin controale (Security), dar tot trebuie să ne descălțăm, să scoatem cureaua de la pantaloni, obiectele de metal din buzunare, ceasul...

*

American Airlines cere 15$ pentru primul bagaj și 25$ pentru următorul, dar United nu m-a taxat nimic.

S-a scumpit benzina, și se-așteaptă o recesiune economică (sau chiar depresiune).

Călătoriile-s mai costisitoare. Din Albuquerque până la Köln (în Germania) am plătit 1306$ (bilet luat pe internet, cu o carte de credit Visa Chase). Cu mulți ani în urmă mă costa 1000-1100$ biletul până în România, schimbând trei avioane. Și pentru americanul de rând

viața s-a [redacted] înrăutățit.
Arătau la televizor, la știri, oameni jeluindu-se că nu le-ajung salariile pentru a se întreține.
Pe lângă acestea se adaugă și criza locuințelor... 2.000.000, ba chiar mai mult, de cetățeni și-au pierdut casele, pe care le cumpăraseră în rate [redacted] la care trebuiau să plătească timp de 20-30 de ani. Am făcut niște socoteli simple: o astfel de casă, la care plătești 30 de [redacted] (rate lunar, timp de) ani, ajungi să dai pe ea de două ori și jumătate prețul! (Îi îmbogățești pe bancheri...)
Mulți [redacted] (locuitorii au făcut împrumuturi) la bănci, cu dobândă variabilă, dar la scurte intervale băncile ridicau dobânda — și „proprietarii pe datorie" au dat faliment. Dar și băncile au pierdut miliarde de dolari...
Eu îmi cheltuiesc ultimul bănuț pe călătorii. Stau într-un apartament cu o cameră. Chiriaș.

[redacted] Și mă gândesc la Păstorel Teodoreanu, poetul petrecăreț, care a lăsat cu limbă de moarte [redacted] să se scrie pe mormântul său:

Toată viața am fost chiriaș,
iată-mă proprietar!

*

Zborul 5960 spre Chicago [redacted] este amânat de câteva ori din cauza furtunii, încât pierd legătura din Chicago spre Londra.
Dar, totul răul spre bine, fiindcă reduc timpul de așteptare în Londra: de la șapte ore la patru, până iau avionul spre Köln.

*

Am plecat cu zborul 938 la 9:31 seara din Chicago, după ce am [redacted] făcut o nouă rezervare pe computer (EasyCheck-in), care mi-a tipărit un nou bilet (electronic), cu loc în față, nesperat: 11A.

*

— Uite, zic, de cinci luni de când n-am mai circulat cu avionul (din ia-

nuarie de când mă-ntorceam din Egipt), s-au schimbat/modernizat avioanele... scaune reglabile la picioare, spate; [redacted] bec mic de veioză atașat; spațiu lărgit între scaune...
– Aici ești la clasa de [redacted] bisnis, râde colegul meu.
Eu călătoream numai [redacted] în clasa economică – la strâmtoare.

*

În Köln mi s-a pierdut bagajul! Am completat formulare la Lufthansa, compania germană, și mi-au promis că [redacted] voi geamantanul în zilele următoare. (primi)
[redacted] deseori am ghinionul ăsta! De-aia prefer, de multe ori, să iau bagajul cu mine înăuntru.

*

Se vede canalul Englez (Pasul Calais) în întregime, din avion, 25 km lățime, care desparte Anglia de partea continentală a Europei.

Făcusem rezervație pe [redacted] Internet pentru o noapte la Hotel König (37) pe Kalker Haupstrasse. [redacted]
De la aeroport, ca să nu plătesc taxiul 25 $, am venit cu trenul.
Mă uit în Dicționarul German-English, English-German, editat de compania Langenscheidt, în 1993, cum se scrie tren: Zug, și citesc ca-n românește: zug... oamenii pe stradă [redacted] dau din cap că nu-nțeleg... pe urmă văd, la [redacted] traducerea din germană în engleză, că se pronunță [tsu:k], cu u lung, de la țucă... Dar la gară se scria bahn (= tren). M-a costat biletul [redacted] numai 2,30 $, două stații.

*

Singurele expresii germane pe care le știam sunt: [redacted]
Danke Schön = Mulțumesc frumos
Bitte = Vă rog

*

Trotoarele sunt împărțite în două: partea dinspre stradă pentru biciclete [mă claxonau bicicliștii... că eu

nu știam!), iar cealaltă pentru pietoni.
La traversarea [redacted] străzii apăs pe buton și apare Bitte Warten în verde; am crezut că [redacted] pot să trec, dar acum mă claxonau mașinile.
Când mă uit în dicționar, [redacted] constat că însemna „Vă rog să așteptați"!

*

Am început ca Păcală! Iar cu bagajul pierdut: n-am haine de schimb (stau transpirat [redacted] după o noapte și [redacted] o zi de moțăit pe drum), n-am cărțile despre DSmT pentru [redacted] conferință...
sunt neras și murdar... n-am pijamale să dorm...

*

Plătesc [redacted] 34 $ hotelul, iar [redacted] patroana îmi spune că este din Iran și c-a lucrat cu mulți români... știe și cuvinte românești:
(in Köln)
Ce faci?, Bine!, Cu plăcere!
Îi răspund că știu și eu [redacted] un cuvânt în limba farsi: mu-ceachera [mulțumesc], și femeia zâmbește.

*

Mașini cu steaguri mici, fâlfâind în vânt,.. negru, roșu, galben
Mâine, la 8:45 seara, e finala campionatului european la fotbal:
Germania – Spania
la Viena, [redacted]

*

Văd și steagul turcesc [semiluna]
aud muzică orientală în mașinile trecând.
Există o importantă comunitate turcă (vreo cinci milioane), în special veniți după cel de-al doilea război mondial când lipsea forța de muncă în Germania (mulți pieriseră pe front).
La o cârciumă de-a lor, comand în turcește:
– Arkadaș, ben istiorum bir tane kebab.
[Domnule, eu vreau o bucată de kebab. [redacted]]
Turcul râde:
– Ben istiorum para, zice.
[Eu vreau bani.]
Îi povestesc c-am făcut lagărul în Istambul și Ankara (1988-1990), așteptând viza americană de emigrare.

Peste drum de hotelul meu, la câțiva zeci de metri, Parohia Catolică Sf. Maria — i se vede turnul piramidal, ascuțit, dominând văzduhul.

*

Seara petrecută în Berăria Sünner, scriind jurnalul și citind ghiduri turistice despre oraș.

*

- 28.06.2008

Duminică dimineața. O iau pe străzi spre centrul orașului, dincolo de râu. Murdărie pe străzi; mă surprinde; acum cinci ani, când îl vizitam pe criticul și eseistul literar Titu Popescu stabilit lângă München, era curat – farmacie.

O femeie căutând prin gunoaie...

Am citit [redacted] în revista de exil „Clipa" că 20% din populația germană „trăiește sub nivelul de sărăcie". Iată că nu doar România are probleme!

*

Mulți bicicliști, motocicliști.

Trec podul Hohenzollern peste Rhin.

Brücke înseamnă pod.

[redacted] [redacted]

Familia Hohenzollern a domnit peste Prusia între 1701-1918, și peste România între 1866-1947. Nu putem scăpa de ei nici [redacted] astăzi!

Sub-ramura Sigmaringen, desprinsă din ramura Souabe a [redacted] Contelui de Zollern (mort în jurul anului 1201), a [redacted] condus principatul și apoi regatul României.

*

[redacted]

Am întâlnit [redacted] pe Dr. Thanh-Binh To, director [redacted] tehnic la Volkswagen împreună cu un [redacted] cercetător de-al său, Alexander [redacted] Kirchner, care au implementat [redacted] Teoria Dezert-Smarandache de [redacted] Fuziune a Datelor la mașinile [redacted] Volkswagen. Așadar o [redacted] companie [redacted] germană internațională folosește [redacted] DSmT.

Prof. univ. dr. Ion [redacted] Iancu, de la Universitatea din [redacted] Craiova, fost coleg de-al meu [redacted] îmi [redacted] mărturisea că fiului său, plecat la [redacted] specializare în Germania la compania [redacted] Volkswagen

i s-a dat să studieze Teoria asmt.
Trec și două* trenuri în același timp,
și zguduie podul.
Anticariate multe pe malul celălalt...
case și eu gura.
Cumpăr un CD, de [redacted] Peter Kraus,
cu muzică germană. Și altul cu
ABBA Revival, melodii de pe vremea
mea, când eram tânăr.

*

Apa lovindu-se de pietrele [redacted] țăr-
mului... și miros de peste sărat.

*

Dolarul e slab: 1€ = 1.5794$, și mai
mult privesc decât [redacted] (de aceea
târguiesc!)

*

Pe scările din fața Catedralei Köln
chibiții [redacted] îmbrăcați în tricouri
cu nume de fotbaliști ai echipei ger-
mane: Barrach (căpitanul), Podol-
ski (asta [redacted] sună slavic!), Kolse...
sau scris Deutschland [Germania].

*

Întâlnesc români, din Vâlcea de la mine,
și din Turnu Severin, veniți doar cu bile-
tul (fără pașaport) în Germania. De
când cu Europa Unită [redacted] pot
călători liber.

*

 [redacted]

Beau bere Reissdorf Kölsch și pri-
vesc [redacted] finala campionatului
[redacted] european de fotbal Germania-
Spania: 0-1. M-am schimbat la [redacted]
Rhein-Hotel St. Martin, camera 211,
etajul doi, chiar pe malul Rhinului
(se vede pe fereastră). Jos sunt res-
taurante cu terase. Mulțime de
chibiți, [redacted] îmbrăcați în [redacted] culo-
rile steagului german, strigă din
când în când [redacted] (și televizoare mari)

[redacted] Jean trebuie (Dezert) să sosească cu tre-
nul de la Paris.
„Podemos" [Putem] [redacted]
spaniole. scriseseră ziarele
În America doar pe canale spaniole
(8, 14) mai văd fotbal. Rar. Uneori
doar rezultatele, [redacted] seara la 10,
transmise de Telemundo, și fazele de gol.

*

Au jucat (Torres) spaniolii ca niște lei
paralei, marcând dintr-o situație
imposibilă — cu tot efortul și dăr-

zenia nemților.
Talentul și-a spus cuvântul, nu munca, stăruința peste puteri.

*

Am cumpărat vitasprint [redacted] de la farmacia din gară. Am [redacted] spus că mă simt mereu obosit, fără puteri, moleșit... și vânzătoarea mi-a dat patru sticluțe cu vitamina B12 praf, care-l vărsam într-un lichid rozietic dulceag: $11.50.
Sînt surmenat... prea mult efort intelectual și deloc efort fizic! (Am mușchi de... creion!... fleașc...)

*

*

Jean zice că m-am îngrășat fiindcă mâncarea în America nu e așa sănătoasă ca-n Franța [junk food se zice în engleză].

*

Nemții dezind de gazul rusesc, (de fapt întreaga Europă,)

*

M-am întreținut cu polonezul Krzwery Krenc din Gdańsk, și profesorul de matematică Mark E. Oxley de la Institutul Militar de Tehnologie Avia[redacted]tică din Dayton, Ohio.

*

Am [redacted] urcat în Catedrala Köln până-n [redacted] vârf, dar cu greu. De două ori am odihnit.
M-am îngreunat, mă mișc alene [redacted], obosesc și transpir repede...
Se vede Rhinul de pe Catedrală, poduri peste el, multe slepuri,
Rhinul are lungimea de 1320 km [redacted] și se formează în Elveția prin contopirea Rhinului anterior (izvorât din masivul Saint-Gothard) și Rhinului posterior (izvorât din masivul Adula).
El se varsă în Marea Nordului trecând prin Țările de Jos.

*

Pe 30 iunie 2008 am prezentat, împreună cu Jean, seminarul de 3 ore despre DSmT (Teoria Dezert-Smarandache), și-am donat câte-un exemplar al volumului II al cărții cu același titlu participanților.
~~În programul~~ Nici în programul

tipăritul conferinței și nici pe [redacted] pancartele din sală numele meu nu figura (decât la secțiunea de co-organizator al sesiunii despre DSmT): nici la seminar, nici la lucrarea despre probabilitatea subiectivă $DSmP_\varepsilon$.

Întrebând pe organizatorii germani de ce au cenzurat numele meu, directorul tehnic Martin Ulmke mi-a spus că nu știe de ce, iar Wolfgang Koch, pe care-l știam de la conferințele anterioare, [redacted] ca director executiv, [redacted]

I-am răspuns cu un citat în latină: <u>Vorba volant</u>, <u>scripta manent</u> (Vorba zboară, scrisul rămâne).

a anunțat (apoi) într-o ședință și contribuțiile mele — ca să mă liniștească.

Occidentalii ăștia, care declamă [redacted] emfatic despre „democrație", „libertate", „dreptate" (și alte idei propagandistice, demagogice), discriminează toată lumea, boicotează și nu vor să recunoască rezultatele cercetătorilor și creatorilor din Europa de Est, din țările în curs în dezvoltare, etc.

Colac peste pupăză, bagajul mi se pierduse pe avioane, cu <u>laptop</u> cu tot, și nu mi-a fost returnat decât după ce m-am întors în America, parcă în bătaie de joc — când nu mai aveam nevoie de hainele de schimb fiindcă ajunsesem acasă!

Lufthansa mi-a decontat [redacted] 130$ numai, pentru niște șosete, cămăși, lucruri cumpărate în Germania să am cu ce mă-mbrăca. Mă-ntreb dacă totul a fost o coincidență sau murdăria unor

servicii secrete împotriva cercetătorilor incomozi?

-01.07.2008
În trenul Köln-Düsseldorf.
9,30 $ tichetul, cumpărat de
[redacted] la automat.
Nerăbdător să cunosc, să
văd, s-aud...
cât mai multe.
M-avânt în necunoscut
să-l descifrez
ca pe-un rebus.

*

Cu dicționarul german în
mână pe străzi. Mai descifrez câte-o firmă, mai
pot intuta ceva.

*

1,20 $ tramvaiul în Düsseldorf
de la gară în centru.
Ziare turcești la chioșcuri! Plus
spaniole, franceze, engleze, italiene (pe lângă cele germani),
(, chineze)

*

E bine să poți vizita multe [redacted]
țări, să compari. Altfel

ai avea impresia că cine
știe ce aur și miere [redacted] curg
pe alte meleaguri, ce perfecțiune... Când colo, peste tot
e cam la fel... poate o mai
bună infrastructură în unele
locuri față de altele.
Globalizarea va duce la
o [redacted] mare omogenizare.

*

Trec prin parcuri umbroase,
răcoroase, verzi, cu copaci
înalți.
Un lac cu multe gâște...
(Iau și-o pană.)
Fete citind cărți.
Copii aruncă mâncare la rățuște.
~~Păsările vin și ciugulesc~~
din mână.
Fac-aș scrie poezii sau o
proză liniștitoare în Parcul
<u>Hofgarten</u> din Düsseldorf
lângă strada Aleea Regelui
[Königsallee; König înseamnă
„rege"].

Garten înseamnă grădină (ca-n engleză garden).

*

În orașul vechi: cu cafenele, restaurante...

*

[redacted] Văzut Muzeul de Ceramică [redacted] (artă islamică), 3 $ intrarea. Totul scris numai în germană.
Alăturat Muzeul de Film, intrarea la fel: 3 $.
Directori de film prezentați:
- Hitchcock (1899-1980); multe pelicule regizate de la el am văzut [redacted] când eram copil la TeleEnciclopedia... de mister.
- Fellini (1926-1993).
- Cercetător de film: V. I. Pudovskin.
- Ingmar Bergman, A. P. Dowshenko.
- Rainer Werner Fassbinder: „Orice fac are ceva comun cu mine".
[redacted] {Le style c'est l'homme [Stilul este omul], Buffons, 1753}
- Neorealismul lui Rossellini (1906-1977) și Vittorio de Sica (1902-1974).
- Celebrul, controversatul film „Ultimul an la Marienbad", de Alain Resnais, din 1922.
- Cinematograful antropomorfic, de Luciano Visconti (1906-1976).
- René Clair (1898-1981), poet avangardist și director.
- Charlie Chaplin (1889-1977) afirma despre Jean Renoir (1894-1979) că este Molière-ul secolului XX.
- Polonezul Andrzej Wajda.
- Luis Buñuel (1900-1983).
- Andrei Tarkovsky (1932-1986).
- Pentru filme documentare: Robert Flaherty (1884-1951).
- Afișe, ziare, reviste cinematografice.
- Machete de teatru.
- Filmul „Vise pe care le cumperi cu bani", de Hans Richter, din 1944-1947.
- Teatrul asiatic de umbre din sec. II din China, iar cu scop

religios în India, Thailanda,
și-n insula indoneziană Bali:
„Mahabharata" și „Ramayana"
se joacă și astăzi în teatrul de
umbre. Personajele sunt formate
din figuri decupate și luminate.
– Statuete ale comicilor Stan
și Bran, Chaplin.
– jucării din „Star Wars" [Războiul stelelor], iar mai recent din
„Harry Potter" (pentru copii).
– Greta Garbo și Robert Taylor în
filmul „Le Roman de Marguerite
Gauthier".
– bustul actorului francez Fernandel
(l-am văzut în filme când eram copil).
– Andy Warhol a filmat timp de 80
de ore continuu clădirea State
Empire în 1964, iar pelicula sa
a durat... tot atâta!

*

Seara, când m-am întors, [redacted] am uitat să cobor la

Köln (mi se părea c-ajunsesem
prea repede!)... și-am coborât la
Frankfurt! Era un tren rapid.
În Europa distanțele sunt mici,
față de continentul american!

– 02-03.07.2008
Din Köln [în engleză Cologne]
vine Apa de Colonie.

*

Muzeul Ludwig din Köln.
9,50 $ intrarea, plus 0,50 $ garderoba.
Despre Arta Animală, Arta Conceptuală,
Expresionism, Arta Informă, Arta
Minimală, Suprarealism.
Mă uit după fapte deosebite, experimentale, avangardiste.
– Un tablou negru de Alexander
Rodtschenko (1891-1956).
– Fotografii din unghi oblic.
– Descopăr un pictor născut la
Iași, Arthur Segal, în 1875 (de
care n-auzisem), mort în Londra
(1944).
– Desene de Paul Klee (1879-1940).

- Un tablou cu <u>două rame</u>: „Sora cea mică și oarbă”, de Paula Modersohn-Becker (1876–1907).
- Frantisek Kupka (1871–1957).
- Oscar Kokoschka (1886–1980).
- Max Ernst (1891–1976).
- Michael Larionov, născut în 1881 la Tiraspol (Basarabia), mort în 1964.

<u>KUNST</u> = artă.

- Suprematismul lui Iwan Klium în artă (diferit de <u>white suprematism</u>, grupurile rasiste americane care consideră că rasa albă este superioară).
- Picturile stranii ale lui René Magritte (1898–1967).
- Sculpturile alungite, neșlefuite ale lui Alberto Giacometti (1901–1966).
- Salvador Dali (1904–1989), care s-a autodeclarat geniu.
- O sculptură junk (făcută din deșeuri) de Picasso „Femme à la poussette” (Femeie cu căruciorul), destul de evocativă.

La etajul 3 <u>artă contemporană</u>:
Susanne Paesler (1963–2006),
Georg Herold (n. 1947),
Christopher Wool (n. 1955).
- Instalație de Franz West (n. 1947): podea murdară de vopsele, grătar vechi, patru cartoane „pictate” în alb.
- Ad Reinhardt (1937–1967): tablouri complet negre.
- Obiecte uzuale decorate, asamblate în Artă Compozițională.
- Un film senzual, „Caligula”, de Gore Vidal care-a declarat că „Orice punct în istoria lumii este întunecat”...
Nebunia împăratului roman Caligula (37–41 d.C.) se-ncadrează (care-a domnit între) se-ncadrează perfect aici.

*

<u>Wasser</u> = apă
<u>Luft</u> = aer

*

<u>Muzeul Romano-German.</u>
6 $ intrarea + 0.50 $ garderoba

(trebuia să-mi las rucsacul).
Ținutul german a făcut parte din Imperiul Roman [redacted] patru secole: între anii 0–400 d.C.
Multe statui s-au păstrat de-atunci.

*

Alăturat am vizitat o expoziție de artă egipteană.

– Pe 4 iulie 2008 mă-ntorceam în Statele Unite.
Köln și Bonn au același aeroport.
După cel de-al doilea război mondial s-a crezut că Bonn va fi doar o capitală temporară a [redacted] RFG-ului, până la unirea celor două germanii, dar asta a durat până în 1990!

*

Ion Radu Zăgreanu, în eseurile sale despre memoriile mele de călătorie, spunea că scriu telegrafic.
Din păcate are dreptate... fiindcă parcă nu mai am timp de nimic...

*

Deși distrusă în al doilea război mondial, și sub ocupație sovietică (în Germania de Est până-n 1990), și americană–engleză–franceză (în Vest), Germania este în prezent de departe cea mai dezvoltată țară [redacted] europeană [redacted] (înaintea învingătoarelor ei: Anglia, Franța, și Rusia), și a patra pe glob: după SUA, Japonia, și China.

*

Colecție de obiecte sacre, începând din sec. 10, în Catedrala din Köln.
{Mie-mi venea să mă gândesc la echipa de fotbal F.C. Köln...}
Relicvele celor Trei Magi au fost aduse în 1164 de arhiepiscopul Rainald de Dassel.
Albertus Magnus în 1277 dedică o sacristie gotică.
Sacramentul Sfânt (c. 1400).
Cruci de fildeș în stil baroc și obiecte liturgice din sec. 18–19.

Picturi murale (sec. 14).
Ferestre bavareze (sec. 19).

*

Mă orientam în oraș, după râu.
Întrebam:
– Wo liegt der Rhein?
[Unde este Rheinul?]
Ajungeam la apă, apoi o luam în sus sau în jos, fiindcă hotelul era pe-un mal, iar conferința în față, dar pe malul opus.

*

Și-acum să semnez, după cum m-a botezat amicul Monu din Rm. Vâlcea:
Florentinus Paradoxisticus Maximus
– Germanicus, varietas kölnensis!

Centroamerica

– 22.12.2008
Un răsărit frumos de soare, dimi-
neața la șapte, pe autostrada [redacted]
I 40 est, spre Albuquerque.
Noroc că nu e lapoviță, cum
se-anunțase la televizor pe Ca-
nalul 16 (Vremea).
Linia orizontului parcă arde –
incendiu în cer.
Soarele mă bate drept în ochi,
ca un bec de 500 watts! Nu [redacted] pot
să conduc Buick-ul meu vechi
(are 134 000 mile la bord) – din
1997. Pun harta în față ca apă-
rătoare...
– Vezi c-adormi la volan! mă
zgâlțâie Lilia.

*

Mi-am cumpărat un ghid turistic

„Central America" (25 $) cu subtitlul big trips on small budgets (excursii mari cu buget mic) – care mi se potrivește de minune!... publicat [redacted] de R. Reid, J. Attwooll, M. S. Firestone, C. McCarthy, A. Symington, L. Vidgen (2007) la Editura Lonely Planet (Planeta Singuratică!... îmi place acest nume), care însă reflectă punctul nord-american de vedere.

* Mi-am luat de citit pe drum [redacted] o carte, mai [redacted] degrabă pentru aplicațiile în inginerie și știință ale Analizei Complexe (de E. B. Saff și A. D. Snider), decât pentru teoria propriu-zisă. Mi-amintesc de când eram student la Universitatea din Craiova și făceam analiza complexă cu Peter Hamburg.

*

N-am pregătit nici un itinerar, am plecat pe ne ve, la-ntâmplare. Nu mai vreau să fiu încorsetat de [redacted]

*

Când mă uit pe [redacted] geam [redacted] se văd norii albi ca un câmp [redacted] de zăpadă, cu nămeți din loc în loc, iar avionul parcă plutește ca o barcă în aer, și stă pe loc, nu zboară... Mă gândeam: cum ar percepe extratereștrii [redacted] venind din cosmos, [redacted] mica planetă?

*

Lângă mine (pe locul 14B) [redacted] un pilot, care lucrează [redacted] chiar la compania Continental, cu care zburăm. Pentru el transportul [redacted] e gratuit.

Pe viitor și avioanele comerciale și de pasageri vor zbura fără piloți (precum cele militare, actuale, de recunoaștere/spionaj). În software-ul (funcțiunea) de la [redacted] bord există [redacted] și autopilot (ca la mașinile cu transmisie automată [redacted]

[redacted] opțiunea cruise ce [redacted] menține viteza constantă fără să apeși pe accelerat
Când ai pus în auto-pilot avio-
nul merge singur așa cum l-ai
programat. Numai la decolare nu
[redacted] se poate folosi, [redacted]
Trenurile, [redacted] autobuzele vor
merge cu telecomandă — precum
jucăriile [redacted] copiilor.
Iar războaiele între țări [redacted]
vor fi lupte între armate de ro-
boți, plus atacuri/apărări electro-
nice, [redacted]
microbiologice, chimice.

*

Excursiile sunt, pentru mine, exerci-
ții de întinerire.
Uit de toate necazurile, de tot stresul.

*

708,81$ biletul de persoană, dus [redacted]
Albuquerque – Houston – Ciudad de
Guatemala [redacted]
(2 ore primul zbor, și 3 ore al doilea
zbor)
și întors.

*

Ajunși seara în orașul Guatemala,
am dormit la un hotel răpănos,
lângă aeroport, 35 $ camera.
(n-avea nici firmă!)

*

Se fură-n Guatemala, să fim atenți
– [redacted] ne avertizase un pilot care
ședea lângă mine în avion.

–23.12.2008
Dimineața luat bilete la Aviateca
pentru zborul spre Flores, 268.50$
de persoană, 3$ taxa de aeroport,
50 minute durata. Am plătit direct
în dolari, cu [redacted] Visa Chase.

*

Micuți, negricioși, și vorbind spa-
niolă locuitorii Americii Centrale
(cu excepția Belizelui, țară unde se vor-
bește engleză, [redacted] iar cetă-
țenii-s negri [redacted] descendenți
din sclavi).
Avionul are două elice (nu turbi-
ne).

*

Mă mir cum au rezistat țările astea
mici, centroamericane, neînghițite
de Marile Puteri hrăpărețe!

*

La toalete e scris Damas y Caballeros ([redacted] Femei și Bărbați) dar mie-mi vine să traduc „Dame și Cavaleri", [redacted] sună mai [redacted] elegant.
Când, trecând pe lângă un butic de artizanat, vânzătoarea m-a invitat să intru înăuntru:
– Caballero, pasé adelante [redacted]
Lilia a izbucnit în râs: [redacted]
– Mă, dar ce mai „cavaler" ești tu!

*

Coborâm la Santa Elena [redacted] și de-acolo, cu un taxi (20 quetzali), la Flores, care este o mică insulă. Liniștit, curățel, mic oraș pe malul lacului Petén Itza.
Case albe, stil colonial spaniol.
Catedrala Nuestra Señora de Los Remedios y San Pablo del Itza.
Schimb dolari pe quetzali:
1$ = 7.62 Qz.
Străzi înguste.

*

Ne stabilim la [redacted] un hotel ieftin Mayab, 150 Qz (≈19,7$) pe noapte. (52) [redacted]

*

La pensie [redacted] ar fi o frumusețe să stai [redacted] pe această insuliță!

*

Tuc tuc este motocicletă cu ataș, (taxi,) (ca-n India).

*

Prin librării zăresc cartea „El Señor Presidente", de Miguel Angel Asturias (1899-1974), scriitor guatemalez, despre dictaturile latino-americane, Premiul Nobel în 1967.
Cartea a fost tradusă și în românește (am citit-o când eram în țară). Mi-amintesc o frază, pe care o citez din memorie: „Mama lui (a spus că) n-a știut c-o s-a- [redacted] junga președinte, că-l dădea la școală"... care se aplică, din păcate, și astăzi unor președinți din așa-zise țări democratice!
[redacted] Asturias [redacted] s-a referit la dictatorul guatemalez Manuel Estrada Cabrera (1898-1920).

– 24.12.2008

Cu autocarul la Tikal, 63 Km, 1h 20 min.

Verdeață multă, flori, palmieri. [redacted]

– Turque! exclamă la mine șoferul (eram în prima bancă).

Era un curcan sălbatic pe drumul [redacted] care tăia jungla. [redacted]

Selva = jungla

Bosque = pădure

(zicem și noi „bos-cheți")

Sunt și semne de circulație cu poze de curcani sălbatici, colorați negru cu roșu, [redacted] sau:

Paso de Animales

(Trecere de animale)

Eu știu o spaniolăăă ... după ureche!

Turque ... se-nțelegea „turc" ... Confuzia e și-n engleză „turkey".

*

Intrarea în Parcul Național Tikal costă 150 Qz (≈20 $).

Cumpăr cu 20 Qz (≈3 $) o hartă a parcului.

Locul acesta fusese o mlaștină, dar vechii maya au construit o rețea de canale pentru scurgerea apei. (53)

*

Un arbore ceibo, care crește foarte repede până 70 metri înălțime; diametrul 2 metri.

Pomi cu rădăcinile la suprafață.

Multe piramide maya. Acele acoperite cu pământ, [redacted] iarbă, arbuști – încă necurățate pentru a fi arătate publicului.

[redacted] Rădăcinile peste tot – ca șerpi de lemn – tăind și potecile.

... Ne rătăcisem în junglă spre Templul IV.

*

85% umiditate!

Flora și fauna sunt foarte diversificate.

*

[redacted] Palatul liliecilor are camere interconectate.

Centrul Acropolis, care cuprinde Palatul fondatorului dinastiei Yax Eb 'Xook, Palatul Maler, Palatul Kinich Ahau.

*

Șase temple mai importante:

- Templul I (Marele Jaguar), ce are 47 m înălțime, iar în interior tomba conducătorului Jasaw Chan K'awiil I.
- Templul II (Marea Mască), de 38 m înălțime, construit în anul 700 d.C. de Jasaw Chan K'awiil I pentru soția lui.
- Templul III (Templul Marelui Preot), de 60 m înălțime, construit în anul 810 d.C.; la bază [redacted] se află figura conducătorului Sol Oscuro.
- Templul IV (Șarpele cu Două Capete), de 70 m înălțime. Urcăm pe niște scări de lemn.
- Templul V are 57 m înălțime, și-a fost construit în perioada 550-650 d.C.
- Templul VI (Templul Inscripțiilor), are 25 m înălțime.

(Am îmbătrânit... Greu la deal cu boii zglobii...)

Un alt templu: Lumea Pierdută (Mundo Perdido).

*

În Gran Plaza, un animăluț cu coada mare, ridicată și bot de vulpe (pisote în spaniolă) se ține după turiști să îi dea mâncare... cerșetorul!

Lilieci și-au făcut cuiburi prin aceste ruine umede în locuri întunecate.

*

La 12:30 ne-ntoarcem [redacted] c-un autobuz mare la Santa Elena. ¡Que buenito! (Ce bine!)

*

În august-septembrie umiditatea este de 90%, iar în martie-mai temperatura de 40°C în zona aceasta.

Dar în decembrie e răcoare.

*

<u>Seara de Crăciun</u> petrecută
la Restaurantul „Capitan Tortugă"
(tortuga înseamnă broască tes-
toasă!). (apoi Monte Carlo)
Schimb berile guatemaleze
(acum am ordonat Dorada).
După o zi obositoare la Tikal,
seara puțină relaxare și...
<u>fiesta</u>.

Mi-am cumpărat o pereche de
papuci (40 Qz. ≃ 5 $). Am uitat
să-mi iau de-acasă. Ce comod!
... și-n pantaloni scurți, cămașă
peste... Să tot stai la tropice!

¡<u>Feliz Navidad</u>! (Crăciun fericit!)
Restaurant pe malul lacului
Petén Itza. Stăm la etaj. S-au
aprins luminile. Fum de la prăjiri
pe gratare.
Atmosferă nostimă, rurală.
Acoperișul din frunze uscate de
palmier.

*

[redacted] de artificii peste insulă [redacted]
Puzderie

[redacted] la miezul nopții. Crezusem că bubuie și fulgeră afară. Dar lumea petrecea noaptea de Crăciun.

*

Văzându-mi jurnalul Lilia zice că mai mult șterg decât scriu!

*

Dansuri în stradă, petarde [redacted] până dimineața cum n-am mai văzut.
Latino-americanii sunt „foarte" catolici.

*

Mizerie pe insuliță în zori de zi și măturătorii grăbindu-se [redacted] la curățat.

*

56

[redacted]

Avem o jumătate de zi până la avion ca să vizităm Parcul Ixpanpanjul, cu un taxi care ne cere 200 Qz (≈26,25$) pentru dus-întors (și să ne-aștepte acolo).

Auzim [redacted] voci în engleză, franceză, germană, italiană (turiști).

Un papagal Guacamayo la intrare, prietenos, ți se urcă pe mână.

Șoferul zice că vorbesc [redacted] puțina [redacted] mea spaniolă cu accent „italian"!

*

Luăm un tur cu telefericul [redacted] ca Tarzan (chiar așa era denumit), 25$/persoană, prin junglă.

Ne ducem cu un jeep [redacted] spre telefericul instalat într-un copac înalt, gros.

– Un cocodrilo pequeño!
[Un crocodil mic], ne-arată ghidul într-o baltă lângă drum.

Jeep-ul derapează pe o pantă abruptă, nu poate urca... de frică toți coborâm și o luăm pe jos.
De fapt nu era un teleferic, ci dintr-un copac [redacted] în altul ajungeam [redacted] înhămați într-un harnașament [redacted] legat de sârmă groasă a celor doi copaci, aflați cam la 100 m distanță. Datorită gravitației, rotula [redacted] harnașamentului aluneca la vale...
Parcă ne dădeam pe ață!
La început mi-a fost frică, dar pentru următoarele cinci coborâșuri mă obișnuisem... era „fain", cum spun bănățenii... ca „un joc de copii", sau ca Tarzan dându-se pe liane.

*

[redacted] Am revenit la Flores.
Dinei [redacted] în restaurantul La Cansa.

*

Tot timpul cât am (cu avioanele) călătorit, gea-

mantanele [redacted] au fost neîncuiate cu lacătul, doar fermoarul tras.

*

Esperar = a aștepta,
(dar și) a spera.
M-am întrebat de ce așa? Și-am interpretat că: a aștepta înseamnă a spera, și reciproc, când speri ceva trebuie să aștepți.

*

Mi-am renotat verbele principale pe [redacted] carnetul de buzunar ce-l port permanent cu mine:

Hacer = a face
Tomar = a lua
Buscar = a căuta
Probar, Tocar, Tentar, Intentar = a încerca
Dar = a da

Am încă probleme la formarea trecutului verbelor spaniole, prin adăugarea [redacted] la forma neinfinitivă a sufixelor:
-é, -aste, -ó, -amos, -asteis, -aron
pentru verbele (regulate) terminate în -AR,
-ía, [redacted] -ías, -ía, -íamos, -íais, -ían

pentru [redacted] verbele terminate (regulate) în -ER;

-ía, -ías, -ía, -íamos, -íais, -ían
pentru verbele terminate în -IR. (regulate)

*

Viitorul [redacted] (la indicativ) se [redacted] ca-n franceza: [redacted] la forma in- (face) finitivă [redacted] a verbelor se adaugă terminațiile:

-é, -ás, -á, -emos, -éis, -án
la verbele [redacted] (toate) (regulate)

Yo hablo = eu vorbesc

Yo hablé = eu am vorbit

Yo hablaré = eu voi vorbi.

*

Cu compania regională de aviație Taca, de la Flores la [redacted] Ciudad de Guatemala.

Avionul zboară la joasă altitudine.

*

Am întâlnit [redacted] o familie de francezi cu doi copii stabiliți în Guatemala. Aveau un restaurant francez la gra-

nita cu Mexicul. De 9 ani locuiau [redacted] în America Centrală. [redacted]

— Nu pentru bani, ci pentru viață ne-am stabilit aici — mi-au (58) răspuns.

În America Latină viața e mai relaxantă. În Occident: muncă, muncă, muncă...

În Antigua, un neamț îmi spunea că se ocupă de bizniș, dar „nu trebuie să dea din coate ca-n Europa" (expresia lui)... e mai lejer.

Iar un nord-american, retras la pensie într-o fermă de macadamia, lângă Antigua, zicea că-n Guatemala îi place clima și oamenii. Fusese pompier în San Francisco.

— Cu 1000$ pensie pe lună te descurci foarte bine aici, îmi zâmbește.

Spunea că-i plac oamenii centro-americani pentru că sunt deschiși, amabili, modești... nu închiși la

temperament și aroganți de parc-ar fi buricii pământului și lumea n-ar putea exista fără ei!

Eu și Lilia ne tot facem planul prin ce colț de lume, unde traiul e mai ieftin, să ne retragem la pensie? Eu aș mai preda niște cursuri sporadice la vreun colegiu sau universitate — de aceea trebuie să-mi perfecționez spaniola, iar ea să se ocupe de comerț. (La afaceri, (eu) sunt antitalent!)

*

— Suntem două broaște călătoare, exclamă consoarta.

*

În Ciudad de Guatemala am dormit la Casa Santorini, 40$/noapte/cameră, 4$ cina, 2$ berea.
Dar am tras un frig la umărul drept, că mi-a anchilozat pentru câteva zile — foloseam numai brațul stâng să mă-mbrac/dezbrac...
Locuințele lor sunt construite mai mult pentru vară, când e foarte cald, de aceea ele trebuie să

fie răcoroase.

*

În spaniolă „capra" se zice
„cabra" (ca-n portugheză),
dar în italiană:
„capra" (ca-n română),
iar în franceză:
„chèvre".
În latină: „capra", care s-a transformat în fiecare limbă romanică.

*

Oveja (sp.) = oaie.

*

Majoritatea mașinilor în Guatemala sunt japoneze, pentru că-s mici și consumă puțin combustibil.

—26.12.2008
Cu microbuzul la Antigua, 43 Km, 15$ de persoană.
Ratele publice sunt mult mai ieftine, dar condițiile mai grele. Denumite... (în engleză) chicken bus (autobuz de... găini!... adică aglomerat, prăfos, scoțând fum)...

*

Antigua este un oraș vechi, mic, conservat de acum 300 ani. Străzile pietruite ca pe vremuri (neasfaltate). Fondat în 1715.

Casele păstrează stilul colonial spaniol, dar au electricitate și apă caldă — desigur.

Construcții nu se pot face fără aprobarea municipalității, și trebuie să fie în același stil.

„Antigua" înseamnă în spaniolă „antică" (adj. fem.). „Veche" se zice „vieja".

Orașul e înconjurat de trei vulcane: Vulcanul de Apă (pentru că în craterului lui s-a format un lac), Vulcanul de Foc (Pacaya) — activ, și Vulcanul Acatenango.

*

Latino-americanii, pentru a vizita Mexicul, au nevoie de viză, care nu se acordă ușor deoarece mulți folosesc Mexicul ca o trambulină de trecere ilegală în Statele Unite.

*

Chocolate con leche = ciocolată cu lapte.

Torta = tort, chec (eu traduc prin „turtă (dulce)", e mai ușor de ținut minte).

*

Ne ducem în piața (mare) (Mercado).

Ei folosesc, ca unitate de măsurare a greutății, libra = litră, pound (în engleză).

*

Cumpăr niște semințe coapte, numite aba.

*

Admir tablourile lui Carlos Toyoc, viu colorate, apropiate de stilul naiv, înfățișând peisaje locale.

*

Păstrez toate chitanțele (în spaniolă „chitanță" se zice „factura" — ca-n română).

*

Catedrala catolică San José găzduiește o nuntă.

*

Mi-amintesc de serialul spaniol [redacted] „El Fugitivo", când eram copil în România, și prezentarea lui pe afiș:

Una víctima inocenta de la justicia

ce parcă era scrisă... în limba română.

-27.12.2008

[redacted] Urcăm pe Dealul Crucii (Cerro de la Cruz), de unde se vede panorama orașului. Aici meditau poeții și creatorii.

*

Avem un [redacted] șofer-ghid cu mașină, pe care l-am plătit 30$/persoană prin agenția Bon Voyage (nume francez), să ne ducă la plantația de cafea, plantația de macademia, și la o așezare indigenă.

Facem turul orașului Antigua: Piata de Artizanát El Carmen, Ruinele unei biserici vechi (Nuestra Señora del Carmen).

(92) (61)

Ghidul vorbește limbile maya; (una dintre)

de exemplu [redacted] „făneață (pentru vaci)" se zice „sakatepekes" în K'chi.

Alte limbi maya: Quiche, Mam, Sutuilk, Kachiquel, care predomină în [redacted] [redacted] V-ul și SV-ul țării, iar unii nu vorbesc deloc spaniolă.

În N-ul Guatemalei sunt triburi negre de foști sclavi.

Cea mai răspândită limbă indigenă este Kztchichel.

*

Caro = scump

Carro = mașină

(dublul „r" face diferența și în pronunțare)

*

Spaniolii i-au făcut pe indigeni sclavi.

*

Prima capitală a Guatemalei a fost Ciudad de Vieja [Orașul Vechi], [redacted] sau Valle de Panchoy,

prin care trecem (valle înseamnă vale).

*

Ruinele Mânăstirii Santa Clara.
Cimitirul Catolic San Lazaro.

*

Ghidul nu vorbește engleză (doar câteva cuvinte).

*

La Finca de Café „Bella Vista" [Ferma de Cafea „Frumoasa Vedere"].
Plantația e formată din tufari de cafea cu boabe roșii și verzi. Se culeg cele roșii, se lasă 8 zile la soare să se usuce, apoi se decojesc.
Alți arbori, numiți grabilea, printre [redacted] tufari, [redacted] fiind mai înalți, îi protejează pe aceștia de soare și ploaie.
Cea mai bună cafea este cea cu boabele dulci – se numește café de oro [cafea de aur!].
Se produc 1-2-3 recolte pe an.
După 3-5 ani tufarii de cafea se schimbă.
6 tipuri de cafea se produc aici.
[redacted]
Două decojiri ale [redacted] boabelor

de cafea se fac: pielea roșie care se scoate e folosită ca îngrășământ organic, iar pielea albă (a doua) pentru combustibil.
[redacted] plantație lucrează 200-300 persoane (am văzut multe femei și copii). (62)

*

Am trecut pe lângă biserica Via de Doña Beatris de la Cueva Valhayo, construită în 1594 în cinstea soției guvernatorului.

*

Plantația de [redacted] Macadamia ne-ntâmpină cu arbori înalți și flori mirositoare.
Există 300 specii de macadamia.
Fructul de macadamia, [redacted] tari ca piatra, cu două rânduri de coji.

*

La sătucul indigen San Antonia Agua Caliente, cu femei lucrând covoare la războaie de țesut, un mic muzeu, și buticuri.

*

12 triburi de indigeni trăiesc în zona Antiguei.

*

Alto [redacted] înseamnă stop, dar și înalt.

Para = pentru. Pará = oprește.
Ropa = haină.

*

[redacted]
Museo de Santiago de los Caballeros
din Antigua.
30 Qz (≈4$) intrarea.
Bernal Díaz del Castillo scrie cronica Guatemalei în sec. 16.
Pedro de Alvarado y Contreras (1485-[redacted] 1541) este primul guvernator al Guatemalei între anii 1527-1541, și fondează prima capitală a regatului în 1524 la Reino.
[redacted] Conchistadorul Alvarado acompaniase (pe) Cortés în Mexic.

Sala de arme.
Catolicizarea indigenilor.
[redacted] Camera heraldică (simboluri, ștampile, timbre din vremea colonizării spaniole).
Sala artizanală.
Sărbătoarea independenței guatemaleze are loc la 15 septembrie 1821.
Revoluția Liberală din 1871 este dirijată de Generalul Justo Rufino Barrios, care devine și Președinte al [redacted] Guatemalei între 1873-1885.

(63)

- 28.12.2008
La Vulcanul Pacaya, cel mai activ din Guatemala.
1,5 ore de urcat pe munte.
Flora atât de diversă...
[redacted]
Grupul nostru are o ghidă, care face acest drum de două ori pe zi (mamă doamne!)...
Eu nu mai pot, [redacted] trag aer să-mi dau sufletul...
Închiriez o iapă (75 Qz ≈ 10$) și merg călare. O [redacted] cheamă „Printesa", și știe singură [redacted] poteca prin pădure.

Caballo = cal.

În funcție de culoare[redacted], mai neagră sau mai deschisă, se poate determina vechimea lavei vulcanice (între 2-45 ani).

*

Întorși la Antigua, restaurantul La Táquiza.

Bem *horchata*, băutură albă, răcoritoare, de orez — specifică Guatemalei (10 Qz ≈ 1,3 $);
și-un suc roșu dintr-o plantă numită Jamaica.
Apoi *carnita* = carne, guacamole, vegetale (15 Qz ≈ 2 $).

— 29.12.2008
Femeile indigene în costume populare, fuste crețe cu multe flori.

*

Gustul de aventură, de necunoscut, curiozitatea de-a vedea și ști cât mai multe...
(deși mă durea capul să crăp în microbuzul plin cu lume pestriță și bagaje... mai să vomit... Lilia mi-a dat o pastilă... sunt handicapat).
Am ajuns seara în orășelul Copan din Honduras, și-am înnoptat la Hotelul Marjenny (15 $/noapte camera; apă caldă, plus veceu privat).
Am plătit direct în dolari.

— 30.12.2008
La bancă ne-au schimbat la rata 1 $ = 19,44 lempiras, în vreme ce la hotel ofereau 1 $ = 18,50.

64

Nu trebuie să schimbăm ceasul, ora e aceeași ca-n Guatemala.
* Honduras înseamnă „adâncimi" în spaniolă.
Arborele de avocado are frunzele ca de nuc.

*

Ruinele din Copan, înfățișând cultura Maya.
Există șarpele cu *două capete* în mitologia mayașă; în basmele românești noi avem balaurul cu *șapte capete*.

*

Ploua mărunt în Parcul Arheologic din Copan. Mi se-nmuiasesă foile carnetului de notițe și din cauza transpirației — îl țineam în buzunarul de sus al cămășii, împreună cu un pix mic. Scriu greu pe hârtia udă.

*

28 de limbi mayașe se vorbesc și astăzi în sudul Mexicului, Guatemala, Belize, El Salvador, și Honduras de către 6 milioane persoane.
Perioada Clasică a Civilizației Maya durează între anii 250–900 d.C.,

când se formaseră circa 60 regate însumând o populație de 2-3 milioane locuitori.
Principalele centre erau: Chichén Itza, Yaxchilán, Uxmal, Tikal, Piedras Negras [Pietrele Negre], Palenque, Naranjo, Copan, Cobá, Caracol, Calakmul.
Societățile erau teocratice, iar scenele păstrate prin temple descriau zei și preoți.
Textele hieroglifice din Copan reflectă viața conducătorilor și nobililor: nașterea, urcarea pe tron, bătălii, cuceriri, moartea.
Arheologul Sylvanus Morley numea Ruinele Mayașe din Copan: „Atena Lumii Noi".

-Stai și citești* toate inscripțiile de parcă ți-ai mai da un doctorat în culturile dinainte de Columb! zice Lilia.

*
Cartea sacră a Tribului Maya Quiche se numește „Popol Vuh" conține simboluri ale lumii subpământene [inframundo, în spaniolă].

În Muzeul Sculpturii* sunt inscripții pe stânci, altare. [redacted]

*
Arheologii au construit tunelele Rosalila și Los Jaguares pentru a studia fundația structurilor mayașe.

*
Floarea albă (zac nic-te) este metafora sufletului în cultura maya.
Xibalba este lumea cealaltă, unde sălășluiau morții.
Legenda spune că zeii din Xibalba i-au cerut eroului Gemeni să petreacă o noapte în Casa Liliecilor, numită Zotzi Ha; aici erau ținute victimele [redacted] care urmau să fie sacrificate.
Există și-o Casă a Cuțitelor, decorată cu sticlă vulcanică și cuțite.

*
17 conducători mayași în Copan, după inscripțiile descoperite pe stele și altare de piatră:
K'inich Yax K'uk' Mo' (426-437 d.C.)
K'inich Popol Hol (c.437-470)
{necunoscut?} (c.470-485)

Ko Ix (485-495)
{necunoscut} (c. 500-510)
{necunoscut} (c. 510-524)
Balam Nehn (524-532)
Wil Ohl K'inich (532-551)
Sak Lu (551-553)
Jaguarul Lunii (553-578)
Butz Chan (578-628)
Jaguarul de Fum (628-695)
Waxaklajun Ub'ah K'awil (695-738)
K'ak' Joplaj Chan K'awil (738-749)
K'ak' Yipyaj Chan K'awil (749-763)
Yax Pasaj Chan Yoaat (763-820)
(cel mai important)
Ukit Took' (822-?)
Fiecare conducător adăuga câte ceva la construcțiile existente.

*

Stela este o piatră mare cu inscripții pe toate părțile despre un conducător.
Stuc este un material format din var și ghips aplicat pe fețele clădirilor și sculpturilor (plastură).

*

Multe capete gemene (unul deasupra altuia).

*

Simboluri ale planetelor, soarelui, lunii.
În constelațiile maya: Luna se află la nord, planeta Venus la sud, Soarele de dimineață la est, și Soarele de amurg la vest.

66

*

Numai bătăi, războaie, crime... în istoria omenirii!
Nu s-ar fi putut o civilizație în care să nu existe conflicte și dorințe de dominare/cucerire?

*

Stau la hotel în hamac și meditez.
Am plătit managera 7$ să-mi spele o pocoasă de lucruri murdare.

*

Am cumpărat o statuetă, Zeul Înțelepciunii (Sabiduría), cu 10 Lp. (20.50$).

*

La cârciumioara Izabel.
O bere Salva Vida costă 1$.
Peşte fript cu legume: 3$.
Mai ieftin în Honduras, ca-n Guatemala.
Prețurile-s scrise dublu: în lempiras și-n dolari.

*

S-a stins lumina în tot Copanul și stăm la hotel pe-ntuneric.

-31.12.2008

8$ autobuzul de persoană, de la Copan la San Pedro Sula.

— Ce-nseamnă „Sula" în spaniolă?

— Nimic. Un nume propriu.

Pe-un camion mare era scris numai SULA (fără San Pedro).

*

Geamantanele noastre s-au plimbat prin multe țări.

*

„BUSS-CAR" e tipărit pe autobuzul nostru; în engleză „autobuz-mașină", dar în spaniolă „BUSCAR" înseamnă „a căuta" [joc de cuvinte].

*

Am întâlnit în Copan un neamț, căsătorit cu-o localnică, aveau cinci copii (!)... și nu mai fusese prin Germania de 20 de ani. Spunea că viața e mai liniștită aici.

*

Din cauza crizei economice mondiale s-a redus numărul de turiști, iar cei care vin cumpără mai puțin. Într-adevăr și noi țineam de bani cheltuind doar pentru strictul necesar.

*

Sunt interesat în diversitate, exotic, neobișnuit.

*

Autobuzul oprește în orășelul Entrada [= întrarea]. (67)

*

Există o localitate „Florida" și în Honduras.

*

În San Pedro Sula paznici cu pistoale la magazine, bănci, chiar și hoteluri.

Ne-am cazat la Hotelul Los Jícaros (58$/cameră/noapte).

*

În gramatica spaniolă nu se folosește cratima (-) pentru despărțirea cuvintelor pronunțate împreună.

De exemplu:

Ajută-mă nu se scrie

Ayúda-me, ci împreunat Ayúdame

Nici contracția articolului din franceză.

De pildă:

La administration în franceză prin comprimarea lui „a" devine

L'administration,

ce când în spaniolă rămâne:
La administración.

Mirosul de tortilla* e ca de turtă coaptă în sobă, cum îmi făcea tata la Bălcești.

*

[redacted]

-01.01.2009
Dimineața, după revelion, totul e-nchis. Puțină poliție pe străzi în San Pedro Sula – cică din cauza asta e periculos de circulat (m-avertizează menajera de la hotel).
A plouat ast-noapte...

*

[redacted] Oluăm [redacted] pe bulevardul Morazán (nord), apoi vest pe [redacted] Circunvalación.
Oameni dormind pe străzi, acoperiți cu cartoane.
Cumpăr Ketorolac* ($4,90) de la Farmacia Kielsa, deschisă 24 de ore.
Lilia-mi face injecție în umărul drept, care mi se-anchilozase acum cinci zile în Ciudat de Guatemala, după ce-am dormit în frig la Hotelul Santoriní.
[redacted] să [redacted] mișc brațul.
Pot, în sfârșit,
Mi s-a luat durerea. ¡Qué bien!

*

¡Próspero Año Nuevo!

*

Un <u>City Mall</u>.

<u>Mercado Guamilito</u> (complex cu produse agricole; câteva tarabe funcționează).

*

Seara am intrat în Catedrala Metropolitană — cu icoane zugrăvite pe tavanul și pereții cupolei.

*

M-am îngrășat iar. Ajuns la 202 lbs. (≈[redacted] kg).
92

*

367$ biletul de avion San Pedro Sula — San [redacted] Salvador — Ciudad de Guatemala.
N-am [redacted] găsit [redacted] loc pentru zbor direct către Guatemala.
Mai era altă legătură prin... Panama!

*

<u>Museo de Antropología e Historia.</u>
Intrarea: 38 lempiras (≈1,9$) pentru străini, și 20 lempiras (≈1$) pentru localnici.

*

[redacted] 69 [redacted]

Mesoamerica include civilizațiile precolumbiene din Mexic și America Centrală până la istmul Panama.

*

Indigenii cultivau porumb, cacao, cafea.
Se ocupau de ceramică și [redacted] foloseau unelte de piatră.

*

Jocul cu mingea, la triburile maya, l-a impresionat și pe Hernán Cortés.

*

Cărți maya pictate, numite <u>codice</u>, trimise de Cortés Reginei Juana a Spaniei la 10 iulie 1519:

Antropologii au împărțit civilizația [redacted] din Valea Sula ([redacted] aflată în CentroAmerica) în patru [redacted] perioade pre-[redacted]columbiene:

1) Arhaică ([redacted] până în anul 1500 î.H.);
2) Formativă (1500 î.H.—200 d.H.);
3) Clasică (200 –900);
4) Post-clasică (900–1500);

Râurile Chamelecón și Ulúa [redacted] curg prin această vale.

[redacted] Sedentarizarea [redacted] triburilor începe odată cu începerea agriculturii [redacted] în jurul anului 700 î.H.

Porumb, fasole, dovlecei, cafea, cacao.

Domesticirea animalelor (curci, rațe, câini).

Folosirea focului și a cleiului de pipit.

Împletituri din fibre vegetale, sculpturi în lemn, [redacted] piatră, oase. Ceramică.

În perioada clasică apare producția în serie prin folosirea mulajelor.

Civilizația maya începe să decadă în perioada post-clasică.

Christopher Columbus ajunge pe coastele hondurase în anul 1502, crezând

ca atins Estul Îndepărtat, [redacted] și-i [redacted] bo-[redacted] tează" pe [redacted] localnici [redacted] în mod eronat „indieni".

*

Indigenii s-au răsculat împotriva spa-[redacted]niarzilor în 1519, luptând [redacted] în pielea goală cu bâte legate la vârf cu pietre. Spaniolii erau călare pe cai și aveau [redacted] arme de foc (care pentru localnici păreau ca fulgerul și trăsnetul!). (indigenii) [redacted] învinși, accepta dominația spaniolilor, cărora le oferă alimente, obiecte ornate cu aur, și 20 de fete indigene ca sclave.

*

[redacted] Hernán Cortés (1485-1547), conchistador [redacted] comunica mayașilor printr-un [redacted] traducător [redacted] Jerónimo de Aguilar, care (spaniol) fusese opt ani prizonier la indieni și învățase limba maya. Iar printr-o [redacted] femeie mayașă sclavă, Malinché, care vorbea și azteca, se putea adresa aztecilor: Malinché traducea din azteca în maya, iar Jerónimo din maya în castilliană (spanio-

la clasică).

*

Spaniarzii lui Cristóbal de Olid, în loc să se stabilească în Honduras, rămâne în Cuba în 1524.

*

Un act conchistador, Pedro de Alvarado (1485-1541), care-l acompaniase pe Cortés în Mexic, reușește să cucerească în [redacted] 1524 Guatemala. Tot el fondează orașul San Pedro Sula în 1536.

Are loc revolta indienilor [redacted] în 1537 (anul).

Atacuri piratești asupra orașului San Pedro Sulá între 1585-1665, din care, cei mai cunoscuți [redacted] sunt piratul francez [redacted] Jean David Nau și Sir Francis Drake.

*

Începând din 1536 sunt aduși negri din Africa în sclavie fiindcă forța de muncă indiană nu era suficientă. Abia în 1830 sclavia a fost abolită în America Centrală.

*

Muzeul prezintă tablouri pictate cu scene din viața zilnică.

*

7 triburi mai importante există în

 [redacted]

Honduras și 43 triburi pe coasta atlantică.

*

San Pedro Sula a fost capitala aurului între 1536-1542.

*

Văd schemele multor fortificații.

*

Conflicte [redacted] pentru colonii între Marile Puteri: Spania, Olanda, Franța, Anglia, Danemarca.

*

Începând din 1860, când s-a început construirea unei căi ferate în San Pedro Sula, mulți europeni din Germania, Austria, Anglia, și Franța veniți la muncă, s-au stabilit în America Centrală, atrași de clima tropicală.

Iar din 1865 chiar nord-americani din statele de sud, învinse în războiul de secesiune, se mută [redacted] aici, deoarece li se dă pământ. Apoi palestinienii, care fiind pe vremea aceea sub Imperiul Turcesc [redacted] (înainte de 1917), au fost [redacted] denumit în mod eronat „turci".

Și astăzi [redacted] se stabilesc străini în America Centrală, cu bișnițuri.

*

Honduras este denumit și „Republica Banană", deoarece comerțul cu banane este [redacted] în floare (66% din exportul țării în anul 1913). Însă 75% din producția de banane este sub controlul companiilor nord-americane (Standard Fruit, Cuyamel Fruit, și-n special United [redacted] Fruit [redacted] care a înghițit-o pe Cuyamel); acestea țin sub control viața politică [redacted] a țării și pe politicieni în interesul lor.

*

Honduras și El Salvador [redacted] sunt „cunoscute" și pentru „Războiul Fotbalului", pe care l-au avut în 1969 pentru calificare la Campionatul Mondial din Mexic în 1970 (la care România a participat, învingând cu 2-1 Cehoslovacia, și pierzând cu 0-1 la Anglia [redacted] și 2-3 la Brazilia). Meciul se juca în San Salvador, iar salvadorienii au atacat pe

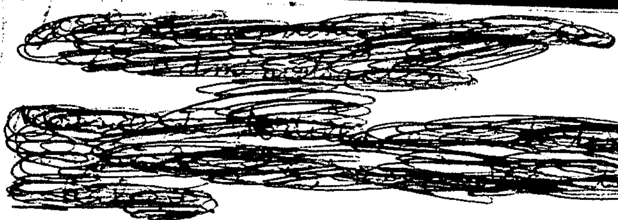
[redacted] spectatorii hondurasieni și le-au batjocorit steagul. Hondurasienii s-au răzbunat pe emigranții salvadorieni din Honduras. Atunci armata El Salvadorului a invadat Hondurasul, ocupând localitatea Nueva Ocotopeque. Hondurasul a-nceput să bombardeze cu avioanele. Războiul a durat șase zile. 2000 de hondurasieni au murit, și mii de salvadorieni au părăsit casele. [redacted] La mondiale s-a calificat El Salvador. [redacted]

Iată ce fac [redacted] „microbii fotbalului"!

*

O femeie în piață* cu un cățel [redacted]
[redacted] așa de mic [redacted], în lesă,
că nici nu știa să latre — doar [redacted]
scâncea. Abia -l fătase cățeaua...
Eu mă reped să-i zic stăpânei, în
spaniola mea primitivă:
– Este pequeño perro no es feliz.
[Acest câine mic nu este fericit].
Aș fi vrut să-i spun [redacted] „nu se
simte bine", dar [redacted] nu
[redacted] nimeream cum, n-am
mai avut timp să scot dicționarul
din buzunarul de la spate.
– Sí, răspunde femeia oprindu-se
lângă mine, no lo gusta...
și-a-nceput să-mi [redacted]
sporovăie că „nu-i place" că are
latul la gât [redacted]... (micuțului)
No lo gusta... mi îmi părea nostim
și-mi venea să traduc mot à mot din
spaniolă: nu îl gustă pe el, domnule...
Și cățelușul scâncea întruna, și
trăgea cu lăbuțele de curelușa care-l
strângea la gât.

*

-03.01.2009

Ne-am sculat la 4 dimineața să prindem avionul de 7 spre capitala El Salvadorului, cu compania TACA.
$34.04 taxa de aeroport în Honduras!

¡Buen Viaje! = [redacted] Călătorie plăcută!

*

Mai curat, modern aeroportul în San Salvador.
Moneda lor de schimb e chiar dolarul american, însă din cauza aceasta prețurile au crescut (ca-n Equador).

*

Schimbat avionul și întors la Ciudad de Guatemala.

*

[redacted] noapte la Hotel „Octaba Real",
Zona 1, lângă piața [redacted] mare, cu tarabe de-a lungul străzii;
200Qz (≈27$).
Apoi la Hotel Tally, 112$/cameră pentru 4 nopți.

74

*

În Parcul Național: cu porumbei, o fântână arteziană, vânzători ambulanți, tarabe, și [redacted] o fanfară [redacted] cu muzică!
Catedrala Catolică Santiago. Plină de lume. Preoții cântă în picioare.
Cumpărăm lumânări de (1,50Qz (≈0.20$) una).

Veladora = lumânare
(mai învăț un cuvânt).
Și-n La Paz (Bolivia) era o piață asemănătoare.

*

Intrarea la Palatul Național este gratis!
2,8 milioane Qz. (≈368000$) a costat construirea palatului, în 1939.
Înăuntru o expoziție de obiecte în miniatură despre Nașterea Domnului (Nacimiento), din 60 de țări (România, desigur, nu e inclusă!).

*

Chuchito = un fel de tomale;
costă 4Qz (≈0.22$).

*

Biblioteca Nacional este lângă parc.

*

Restaurante chinezești prin toată lumea am văzut (și-n Rusia, de exemplu).

*

Ne mai odihnim. Beau câte o bere zilnic. Acasă sunt luni de zile când nu pun picătură de alcool în gură — concentrat doar la creație, studiu. Ne mai odihnim, că acum începe iar serviciul, stress-ul.

— 05.01.2009

Toată lumea vinde și toată lumea cumpără.

Lilia târguiește de la Mercado de Artesanías, din zona 13, lângă Grădina Zoologică.

*

Îmi plac tablourile în acrilică și ulei, viu colorate, ale lui Felipe Chavez.

*

De la Mercado Central [Piața Centrală] din zona 1, la Paseo del Pueblito [Trecerea de Persoane] din zona 10, la cumpărături. (în traducere liberă)

— 06.01.2009

La micul dejun:

té = ceai

{în română „ceai" vine din rusă ori turcă, ceai; în franceză se pronunță ca-n spaniolă, dar se scrie diferit: thé};

mantequilla = unt

miel = miere

jalea = gem

pan = pâine

*

Museo Nacional de Arqueología y Etnología

{Nu e nevoie de tradus, sună ca-n română.}

60 Qz (≈ 8$) intrarea.

Scrierea maya a folosit 800 de semne diferite.

S-au descoperit 500 texte maya.

Au existat două calendare maya:

Tzolk'in (de ritualuri)

și Haab (civil).

În calendarul Tzolk'in anul avea 260 zile, împărțit în 13 perioade, fiecare

de 20 zile.
În calendarul Haab anul avea 365 de zile, împărțit în 18 luni de 20 zile fiecare, plus 5 zile numite Uayeb, când se sărbătorea Anul Nou.
Combinarea celor două calendare forma un ciclu de 52 ani.

Multe vase zoomorfe* [cu figuri de animale] în muzeu.
Circa [redacted] 20000 de piese arheologice provenind de pe Coasta de Sud [redacted] guatemaleză, din Atlas, și din Tierras Bajas.
Privind partea etnografică, aceasta conține artizanate, textile, măști, coșuri împletite, fotografii și descrieri etnografice de Tatiana Proskouriakoff, Rodolfo Galeotti Torres, Dagoberto Vásquez, Roberto Gonzáles Goyri.

Alăturat se află* [redacted] Museo Nacional de Arte Moderno „Carlos Mérida". 50Qz (≈ 6,6$) intrarea.

 [redacted]

Carlos Mérida* s-a născut în 1891 în Ciudad de Guatemala. [redacted] Prima expoziție a deschis-o în 1910.
În 1912 călătorește la Paris unde întâlnește pe Pablo Picasso și pictorul mexican Diego Rivera. [redacted]
[M-au impresionat tablourile [redacted] de țărani mexicani, ale lui [redacted] Rivera, văzute într-un muzeu din Philadelphia.]
Mérida se-ntoarce în 1914 în Guatemala și inițiază în artele plastice un curent naționalist și indigen.
Se căsătorește cu Dalila Gálvez [redacted] în 1919 și i se nasc două [redacted] fiice.
A expus în Europa și SUA.
Din 1929 s-a stabilit în Mexic, unde moare în anul 1984.
Importanța lui Carlos Mérida constă în [redacted] participarea la curentul de avangardă americanismul indigen [americanismo indigenista], în care sunt incluse elemente, motive, culoare de la triburile indigene în pictură.

Acest curent mi-amintea de tablourile lui Gauguin, care, din 1891 până la sfârșitul vieții sale (1903), s-a stabilit în insulele Tahiti și Hiva-Oa, din Polinezia franceză, și-a înfățișat în arta sa natura exotică și portrete ale băștinașilor.

{Paul Gauguin, împreună cu E. Bernard, înființaseră și curentul numit sintetism, care se opunea impresionismului.}

*

Gusturile occidentale în artă din sec. 19-20 au fost impuse în toată lumea. Pe viitor, centrul de greutate (artistică, economică, financiară, științifică, etc.) se va schimba, fiindcă nimic nu e permanent. Dar care va fi noua putere mondială?

În prezent se manifestă o multipolaritate, care-i mai bună decât unipolaritatea post-sovietică.

*

Tablouri din curentele artistice: fauvism, cubism, raționalism, impresionism.

*

Reprezentanți ai Școlii de Grafică guatemaleze: Julián Falla, Max Vollemberg, Rafael Rodriguez Padilla, Carlos Valenti, Humberto Garavito.

*

În sec. 19 romantismul se opune clasicismului (care conținea reguli și tradiții antice).

*

Peisagiștii sunt numeroși în Guatemala; în sec. 20 întâlnim pe: Oscar González Goyri, Salvador Saravia, Carmen de Pettersen, Antonio Tejeda Fonseca, José Luis Alvaréz, Hilary Arathoon, Miguel Angel Ríos.

*

Abstracția pură din sec. 20 a unor [europeană] Wassily Kandinski, Kazimir Malevitch, Piet Mondrian influențează pictura guatemaleză.

*

Grupul Saker-ti promovează realismul socialist și combate alte mișcări culturale. Artiști ai acestui stil: Dagoberto Vasquez, Adalberto de León Soto, Eduardo de León, Roberto González Goyri, Arturo Tala García, Max Saravia Gual, Guillermo Grajeda Mena.

*

În 1960 începe Mișcarea Revoluționară

13 Noiembrie (M-13), care duce la război intern timp de 30 de ani.

*

Expresionism abstract.

*

Realism magic în „Música Grande", de Efraín Recinos; sculptură din lemn [madera în spaniolă], mare cât o batoză; de fapt o combinație (suprarealistă) între pian, tanc, puști, tunuri.

*

Adepți guatemalezi ai Artei Pop (dezvoltată în Marea Britanie și SUA, între 1950-1970): Luis Díaz, Margarita Azurdia, Joyce Vourvoulias.

*

În 1969 se formează grupul plastic Vértebra.

*

Curentul metafizic cuprinde operele lui Max Saravia Gual, Juan Antonio Franco.

*

În Arta Deco[rativă]: Rodolfo Galeotti Torres și Rafael Yela Günther.

*

Grădina Zoologică „La Aurora"

50Qz (≈ 6,5$) intrarea.

Promotorul reconstruirii acesteia: Pedro Cofiño Kepfer (1948-2007).

Am văzut atâtea grădini zoologice... că nici nu mai am ce să scriu!

Doar curiozități...

- girafele comunică prin semnale infrasonore;
- prima dată când văd un păun... alb!

La păsări (păuni, curcani, etc.) masculii trebuie să fie frumoși... să se umfle în pene ca s-atragă femelele. La oameni e invers: femeile trebuie să fie frumoase, iar bărbații... bogați!

- poți să mergi călare pe-un struț (are 2,75m înălțime și 300kg!) ca pe-un cal... și te ții de gâtul său lung ca de parpe!

{Aș trebui să scriu o poveste pentru copii în acest stil.}

- leul [în spaniolă se zice león] poate dormi 20 de ore pe zi!
- ce lighioane ciudate broaștele

ăstea testoase!... cum dracu'
le-a făcut așa natura?!
- maimuțicele astea [ateles
geoffroyi în latină] parc-ar fi pictate
de sârmă neagră... coada le e a cin-
cia labă... capul mic ca un ac și
extremitățile fargi...

(mono araña în spaniolă)

pe cale de extincție, totuși...
- un papagal cu ciocul mai mare
decât el!
- ah, serpăria, ce grețoasă!
dihănii albe, verzi, negre... veninoa-
se și neveninoase... încolăcite ca
viermii...
- niște maimuțe mici (Cebuella
pygmaea) ca șoarecii, ce chițcăie
întruna;
- lebede negre (paradoxiste!), cum numai
în India mai văzusem, cu gâtul lung
și sucit ca litera S.
- păsări flamingo care dorm într-un
picior, parcă-nfipte-ntr-un băț
în apă... cum naiba-și țin echi-
librul!
- puma, jaguarul, tigrul în pericol

de dispariție.

*

Cuvinte de legătură (prepoziții,
adverbe, etc.) pe care le scot din
dicționar și le-aștern pe carnețel
ca să-mi fac vorbirea spaniolă
mai cursivă:

siempre = mereu
dentro = dinăuntru
muy = foarte
más = mai (pentru formarea
comparativului adjectivelor)

{eu încurcam muy cu más în
tocmeala cu vânzătorii}

aunque = deși
cual = care, cine, pe care
alguna = cineva, unii

*

Muzeul Feroviar.

O gară de tren în capitala gua-
temaleză transformată în... mu-
zeu.
Vagoanele n-aveau geamuri (ca-n
India autobuzele publice), fiindcă
e prea cald vara.
Estación Central del Ferrocarril.

[Gara Centrală] s-a construit
între anii 1884-1908. A fost distru-
să de cutremurele din 1917 și 1918,
și de incendiul din 1995.
În anul 2004 a fost [redacted] restaurată ca muzeu.
Sunt expuse și locomotivele cu abur,
și diesel-electrică (1959).
*

Sunt unul dintre* cei 45 milioane
de americani care nu au asigurare
medicală! (80) [redacted]
Aș fi putut să-mi iau, însă mi s-a
părut scumpă (trebuia să plătesc
150-180$ pe lună, plus un procent
de 10% până la 50% (din cost) la unele con-
troale medicale (/tratamente), plus deductabile
(adică o sumă [redacted] de bani
pe care [redacted] trebuie să o a-
coperi la [redacted] început din bu-
zunar prevind costul medical —
și-abia după aceea intră în
funcțiune asigurarea).
De aceea, când călătoresc, cum-
păr medicamente (în Statele U-
nite [redacted]
la farmacie nu-ți dau antibiotice,
[redacted] nici măcar șampon de mă-
treață [redacted] cu o anumită concen-
trație de sulf fără rețetă de la un
doctor american — ceea ce mi se
pare absurd, dar legile sunt făcute
[redacted] în favoarea oamenilor bo-

gati și cu putere, nu pentru
clasa de mijloc sau cea săracă.
La [redacted] o dermatoloagă în Albu-
querque am plătit câte 80$ pen-
tru fiecare negel la care îmi [redacted]
spraya o singură dată: 320$
pentru niște nimicuri!
Așa că am cumpărat din Honduras
acid salicilico-lactic de ars negii;
o sticluță m-a costat sub 10$.
Îmi pregătisem cuvinte traduse, pentru
a mă face înțeles:
[redacted]
negel = la verruga
a arde = quemar, incendiar, arder
acid = ácido
sulfur = azufre
antibiotice = antibióticos
Am zis: „vreau să incendiez negii"
(în loc de „să ard")!... dar m-a
înțeles.
Din excursii în afara Statelor Unite
[redacted] mă aprovizionez și cu
un set de medicamente contra
gripei pentru fiecare iarnă

(medicamentos para gripe). (81) [redacted]

Nu ne-au trebuit vize pentru
Guatemala, Honduras, El Salvador.

*

Sunt accente diferite la țările
spaniole; localnicii sesizează acest
lucru imediat.

*

Mă simt mai bine psihic dar mai
rău fizic în America Centrală de-
cât în SUA.

*

Mă întreb dacă indigenii din toată
America (de Nord, Centrală, și de Sud)
erau lăsați în pace să se dez-
volte ei singuri, necolonizați și
nemasacrați de europeni (spani-
oli, englezi, portughezi, francezi,
olandezi), la ce nivel de dezvol-
tare ar fi ei astăzi?
De ce mereu de-a lungul istoriei
umane unii [redacted] s-au năpustit a-
supra altora să-i domine/cuce-
rească/extermine?

Nu puteau triburile / țările să trăiască într-o pace deplină (absolută)?

*

Acum, umblând atâta prin lume (am vizitat 33 de țări în afara României), mi-am dat seama că nici prin alte părți nu e mare brânză. Cam totul la fel.

Când ni se interzicea în comunism să vizităm țări occidentale, credeam că cine știe ce minunății și grozăvii nemaiîntâlnite or fi pe-acolo!

„Nu știi, n-ai văzut, înghiți tot ce ți se dă", se exprima cunoscutul ziarist Dan Fornade în revista sa „Luceafărul Românesc" din Montréal (Canada).

S-a vărsat sticla de spirt
pe acest carnet când am
călătorit în Phoenix și 83
Tucson (04-06 aprilie 2007)
și-a șters mare parte din
acest volum;
noroc parțial cu paginile ce
fuseseră fotocopiate pentru
cartea [illegible] Frate.." 5, aflată
sub tipar.

*

Următoarele pagini, 84-95,
se văd numai parțial.
Oare, cu raze infraroșii, s-ar
putea recupera întreg textul?

- 29.09.2008 [redacted] (84)

Dr. Ruggero Maria Santilli, dat afară de la Harvard pentru c-a îndrăznit să critice teoriile lui Einstein, vorbeşte în memoriile sale pe Internet [-în cartea <u>Hadronic Mechanics</u>], despre „doctrinele einsteiniene”, adică idei pe care-i interzis să le [redacted] este fantezis- [redacted]), nu realita- [redacted] SUA, care [redacted] riscă [redacted] să nu [redacted] la [redacted]

(Asta e politica mondială actua-
lă.)

*

O permanentă durere de în nări (a-
lergie, rinită, rinozită)... nu mă
lasă și nu mă lasă...

- 04.10.2008

Timpul trece repede în weekend și nu
reușesc să fac ce-mi propun.
Nu-mi planific bine timpul, cred...
Mă iau cu alte treburi, sec [redacted]
sar, în timpul săptăm [redacted]
să vină soția după [redacted]
lucra intens la [redacted]
Mult timp pierd [redacted]
-urile desp [redacted]
colabor [redacted]
articole [redacted]
Primesc [redacted]
Society [redacted]
dă m [redacted]

Dar primesc aceste fluturi propagan-
distice/publicitare pentru că-s Șef
de Departament la UNM-G. [redacted]

(85)

- 09.10.2008

Niște hoți de primă clasă ăștia [redacted]
cu legea lor de acordare a 700
miliarde de dolari unei bănci!
Pretinzând că prin depresiunea fi-
nanciară... [redacted] fața lumii, cu sfidare -
[redacted] an și acoliții lor. [redacted]
[redacted] nii între ei.
[redacted] ație (creșterea
[redacted] reflecta la
[redacted] deci va
[redacted] clasei
[redacted] nd
[redacted] -au
[redacted]

-14.10.2008
Mereu simt nevoia să mănânc ceva dulce. Mă duc la All Sups să cumpăr o ciocolată, să iau energie.
În weekend beau cafea după cafea ca să pot să lucrez mai mult și mai mult. Am început să am tensiune (129, 134...; nu e mult, dar e un început riscant).
Tot termin niște proiecte, dar [illegible] altele — și niciodată nu [illegible] continuu ocupat.
Și la televiz[illegible]
tot la ideile [illegible]
Creație [illegible]

-17.10.2008 [illegible]
De pe li[illegible]
neagră [illegible]
sânt[illegible]
Nu-[illegible]

-2[illegible]
R[illegible]

Dureri, arsuri în partea dreaptă...
Uite, că am probleme cu inima... ca mama, ca ma'mare dinspre mama.

(86)

Î-am plătit Liliei 10$ să-mi facă patul!*
Fac tot posibilul pentru a câștiga timp și-a nu consuma energie decât pentru studiu și creație.
De [illegible] nu-mi iau nici casă (deși ba-[illegible] [illegible]unt complet pierduți)...
[illegible]omul care să pierd
[illegible]întinerire.
[illegible] la bătrânețea
[illegible](!)... sau,
[illegible]ri pentru
[illegible] unde
[illegible]u
[illegible]inte).

(să vândă viagra!) și-a pus ca
expeditor[redacted] adresa mea [redacted] de
la universitate: smarand@unm.edu.
Am crezut c-o să se oprească, fiindcă
de vreo lună mă tot bombardează,
însă văd că primesc mereu.
I-aș putea determina după adresa IP
(Internet Provider), dar e greu.
CIA mă hărțuiește psihic d...
criticilor totalitar...
can[redacted] din rece...
bal totalitaris...
înfierării l...
de călăt...
și jară...
Nicăie...
de d...
se ...
- ...
L...

cedură, ci numai talentul și
mai ales pilele contează. Unii
actori n-au nici liceul! [redacted]
Nepotismul la Hollywood este
în floare. Din actor, actor răsare!

(87)

- 02.11.2008
Un banc spus de Janet Nică la tele-
...ții au salarii mai
...rii?
...plătește (!)
...rică reala
...ric)
...de
...ive)
...u

Eu mă-nregistrasem democrat și-am
fost la votare acum câteva săptă-
mâni.
Mi-era atâta silă de administrația
Bush, că uram toată America din ca-
uza [redacted] asta. Un [redacted] needucat, un
alcoolic, un dictator acest Bush...
care-a mai furat și alegerile. „Domnia"
lui va rămâne ca o pat
istoria Statelor Uni
scăpăm de el!
[redacted] CIA, a fo
pentru fal
tr-o tas
Așa d
să
-ne
(c
-

- 06.11.2008 [redacted]
Mă simt ca un om la pușcărie.
[redacted] O pușcărie liberă...
Nu pot pleca din Gallup (sunt prea
sărac ca să las acest job!), [redacted]
sunt închis aici. (88)
N-am șanse de afirmare, nu văd
nici un viitor decât aș munci/cer-
simte izolată
ni și rude...
tesc.
mă
nas,
loc,
în-

Unii mi-au scris (doar mie) că e
un climat de frică în campus
(la profesori și funcționari).
Trebuie eu să-mi asum riscul,
alții nu (îndrăznesc).

– 12.11.2008
Tracasat de director (Barry Cooney), de
decană (Christine Marlow)
mă intimida...
Că n-am proce
– Mi-am ex
libertății
Că nu
campu
Că
deja
as
Ba
m

de când predă la UNM Gallup.

– 13.11.2008
Am început să devin adictiv la (89)
cafea. Până nu beau, nu pot lucra
intens, nu pot crea.
Am depășit 125 cărți publicate și
160 articole și note științifice.

*

place să fiu me-
contra-timp,
el mai
me con-
rtă
tin

querque, dar în realitate se răto-
rase de hârțuielile decanei!).
Aici, cel mai puternic își exercită
[illegible] dictatura.

– 21.11.2008

Credeam că eu am publicat prea
multe cărți (126). Dar Isaac Asimov
a tipărit peste 340!

– 24.11.2008

Parcă merg în[illegible]
în sens inv[illegible]
parcă sunt[illegible]
cu tot[illegible]
Mi-e[illegible]
Răm[illegible]
pă[illegible]

Thanksgiving sărbătorit la Ra-
chel, șefa de la Biblioteca de
la UNM-Gallup. Este măritată de (90)
18 ani cu Joseph, un bărbat de
culoare din Sierra Leone. [illegible]
Stau prin niște coclauri lângă
[illegible]eo 20 mile. Plouase,
[illegible]ite drumuri ... de-am
[illegible] mașina afun-
[illegible] cu
[illegible] mari
[illegible]aua

zi de întregi cu găleţile de apă caldă. Intrase mâl şi la motor, în cabină, în sticla farurilor...

- 29.11.2008

Corupţia din România e nimic faţă de corupţia din America – unde milioane, miliarde de dolari dispar … ele celor de la guvern … acestora.

- 30.11.2008

Încerc …

dar nu …

Noiem…

a …

înc…

- …

- 06.12.2008

Parcă-s luat de valul vieţii şi nu mai mă pot opri...

Vijelia/vârtejul mă răsucesc, mă

… ilor.

… sele

(nu mi-a fost frică să le semnez
însă nu-s eu autorul... le-am
primit prin email de la persoane
care nu și-au destăinuit numele)
Așa am primit [illegible]
lice (despre [illegible]
țară în [illegible]
„[illegible]

mult.
N-am cu cine discuta... noroc cu
email-urile. Rar mai dau telefon
(la 2-3 săptămâni mamei). (92)
Trebuie să rezist izolării, solitu-

ceai. Reușesc să întorc boala.

– 18.01.2009

Romatismul mă ia în primire. Sunt ca o fiară ruginită. Fie spatele, ori umărul, sau

– 22.01.

Ce

ră la nivelul campusului (UNM-Gallup).

– 10.02.2009 (93)

Eu mă uit, dar n-ascult, că n-am ce-nvăța de la filmele astea nu-

nu-

...am enervat atât de tare c-am zis să nu mai pierd timpul cu memorii de călătorii!

-17.02.2009
E corupție și-n America berechet!
*
La UNM-Ga...
să vot...
em...
d...

ca decană...
Mă gândesc cât de naiv eram în țară când aveam impresia c-aici în America e democrație, libertate...
Au fost dibaci în a ne minți, a ne suci mintea...

...eem
...t.

[illegible] cum se prefăceau (şi prefac)
[illegible]rii că apără drepturile omului.

06.03.2009 (95)

M-am săturat scriind memorii de că-
lătorii. Va trebui să încetez. Pierd
prea mult timp, energie... Am î[illegible]
trânit...

Mai important[illegible]
fică [illegible]
n[illegible]